

Avrupa Birliği Tarihçesi

Avrupa ölküsü, gerçek bir siyasi projeye dönüşüp AT üyesi ölkelerin hükümet politikalarında uzun vadeli bir hedef haline gelmeden önce, sadece filozoflarla önsezili kimselerin düşüncelerinde yaşıyordu. Avrupa Birleşik Devletleri hümanist ve barışçı bir hayalin parçasıydı. Yirminci yüzyılın ilk yarısında meydana gelen ve kıtayı derinden yaralayan çatışmalar bu hayali darmadağın etti. Avrupa'da ulusal uzlaşmazlıkları aşabilecek bir örgütlenmenin kuruluşu İkinci Dünya Savaşı sırasında totaliter yönetimlere karşı savaşılan direniş hareketlerinden kaynaklandı. Avrupa'da bütünleşme sürecine ivme kazandıran, biri federasyon yanlısı diğeri işlevselci iki akımın başlıca savunucuları İtalyan federalist Altiero Spinelli ile 1951'de Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nun (AKÇT) kurulmasına yol açan Schuman Planı'nın ilham kaynağı Jean Monnet'dir. Federasyon yanlısı yaklaşım, yerel, bölgesel, ulusal ve Avrupa ölçeğindeki güç odakları arasında diyaloga ve tamamlayıcı bir ilişki kurulmasına dayanır. İşlevselci yaklaşım ise egemenliğin ulusal düzeyden Topluluk düzeyine tedricen aktarılmasını savunur. Bu iki görüş, günümüzde, tek pazar, para politikası, ekonomik ve sosyal kaynaşma, dış politika ve güvenlik gibi ortak eylemin devletlerin tek tek hareket etmelerinden daha etkili olduğu alanlarda, demokratik ve bağımsız Avrupa kurumlarına ulusal ve bölgesel makamlar kadar sorumluluk verilmesi gerektiği inancında iç içe geçmiştir.

Avrupa Birliği 1995'te ilk öncülerinin anısına dikilmiş bir anıt gibidir; ekonomi, sanayi, siyaset, yurttaş hakları ve dış politika alanlarını kapsayan çok-sektörlü bütünleşmenin en ileri biçimidir. Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu (AKÇT) kuran Paris Antlaşması (1951), Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'nu (Euratom) kuran Roma Antlaşmaları (1957), Avrupa Tek Senedi (1986) ve Maastricht Avrupa Birliği Antlaşması (1992), Üye devletleri egemen Devletler arasındaki geleneksel anlaşmalardan daha sıkı bir biçimde birbirine bağlayan AB'nin hukuki temellerini meydana getirir. Avrupa Birliği, doğrudan uygulanma imkanı olan bir mevzuat oluşturabilmekte ve yurttaşları lehine özel haklar ihdas edebilmektedir.

Topluluğun çalışmaları, başlangıçta altı kurucu üyesi (Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya ve Lüksemburg) arasında bir kömür ve çelik ortak pazarı kurulmasıyla sınırlıydı. Savaş ertesindeki o günlerde savaşılan galip ve mağluplarını, eşitler olarak işbirliğinde bulunabilecekleri bir kurumsal yapı içinde bir araya getiren Topluluk, temelde barışı güvence altına almanın bir aracı olarak algılanıyordu.

Altılar 1957'de, Fransız Ulusal Meclisi'nin Avrupa Savunma Topluluğu projesini reddetmesinden üç yıl sonra, işgücü ile mal ve hizmetlerin serbest dolaşımına dayanan bir ekonomik topluluk kurmaya karar verdiler. Mamul mallarda gümrük vergileri planlandığı gibi 1 Temmuz 1968'de kaldırıldı; özellikle tarım ve ticaret politikaları olmak üzere ortak politikalar 60'ların sonunda yerli yerine oturmuştu.

Altılar'ın başarısı Birleşik Krallık, Danimarka ve İrlanda'yı Topluluk üyeliğine başvurmaya yöneltti. General de Gaulle yönetimindeki Fransa'nın 1961'de ve 1967'de iki kez veto yetkisini kullandığı çetin bir pazarlık dönemini takiben, bu üç öлке 1972 yılında üyeliğe kabul edildiler. Üye devlet sayısını altıdan dokuza yükselten ilk genişleme ile birlikte, Topluluk sosyal, bölgesel ve çevresel konularda üstlendiği sorumluluklarla yeni bir derinlik kazandı.

Amerika Birleşik Devletleri'nin 1970 başlarında doların konvertibilitesini askıya almasıyla ekonomik yakınlaşma ve parasal birlik gereksinimi açıkça kendini gösterdi. 1973 ve 1979'daki iki petrol kriziyle dünya çapında parasal istikrarsızlık daha da ağırlaştu. 1979 yılında Avrupa Para Sistemi'nin işlerlik kazanması döviz kurlarının sabitleşmesine yardımcı oldu ve Üye Devletlerin kararlı ekonomik politikalar izleyerek açık bir ekonomik alanın dayattığı disiplinden yararlanmalarını ve birbirlerine karşılıklı destek vermelerini sağladı.

Topluluk 1981'de Yunanistan'ın, 1986'da da İspanya ve Portekiz'in katılmalarıyla güneye doğru genişledi. Bu genişlemeler, Onikiler'in, ekonomik gelişmeleri arasındaki farklılıkları azaltmaya yönelik yapısal programlar uygulamalarını kaçınılmaz kıldı.

Bu dönemde Topluluk Güney Akdeniz ile Afrika, Karayipler ve Pasifik (AKP) ölkeleri ile yeni anlaşmalar imzalayarak uluslararası düzeyde daha önemli bir rol oynamaya başladı; AKP ölkeleri birbirini izleyen dört Lomé Sözleşmesi (1975, 1979, 1984 ve 1989) ile Toplulukla bağ kurdu.

Tüm GATT üyeleri arasında 15 Nisan 1994'te Marakeş'te imzalanan bir anlaşma ile dünya ticaretinin

gelişiminde yeni bir aşamaya girildi. Pazarlıkları bir blok olarak sürdüren Avrupa Birliği görüşmelere damgasını vurma ve çıkarlarının gözetilmesini sağlama konusunda çaba harcadı.

1 Ocak 1995'te Avrupa Birliği'ne üç yeni üye katıldı. Avusturya, Finlandiya ve İsveç kendilerine özgü katkılarıyla Birliği zenginleştirmekte, Orta ve Kuzey Avrupa'da yeni açılımlar sağlamaktadırlar.

Dünyanın en büyük ticaret gücü olmasına karşın, Birlik diplomatik etkinliğini arttıracak yapıları geliştirmekte ağır davranmıştır. Avrupa siyasi işbirliğinin amacı dışişleri ve güvenlik politikası alanlarında hükümetler arasında daha derinlemesine bir eşgüdümün sağlanmasıdır.

Dünyadaki durgunluk ve mali yükün paylaşımı konusundaki iç çekişmeler 1980 başlarında bir "Avrupa karamsarlığı" havasının doğmasına neden oldu. Ama 1984'ten sonra bunun yerini Topluluğun canlandırılması konusunda daha umutlu beklentiler aldı. Jacques Delors başkanlığındaki Komisyonun 1984'te hazırladığı Beyaz Kitaba dayanarak Topluluk 1 Ocak 1993'e kadar tek pazar oluşturmayı kendisine hedef edindi. Avrupa Tek Senedi 17 ve 28 Şubat 1986'da imzalandı ve bu iddialı hedefle ilgili mevzuatın kabulü konusunda yeni usuller geliştirdi. Tek Senet 1 Temmuz 1987 tarihinde yürürlüğe girdi.

Berlin Duvarı'nın yıkılmasının ardından 3 Kasım 1990'da iki Almanya'nın birleşmesi, Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinin Sovyet denetiminden kurtulmaları ve demokratikleşmeleri, Aralık 1991'de de Sovyetler Birliği'nin çözülmesi Avrupa'nın siyasi yapısını baştan aşağı değiştirdi. Üye Devletler bağlarını güçlendirme kararlılığıyla, temel özellikleri 9-10 Aralık 1991'de Maastricht'te toplanan Avrupa Doruğu'nda kararlaştırılan yeni bir Antlaşmanın müzakerelerine başladılar.

1 Kasım 1993'te yürürlüğe giren Avrupa Birliği Antlaşması Üye Devletlerin önüne iddialı bir program koymaktadır: 1999'a kadar parasal birlik; yeni ortak politikalar, Avrupa yurttaşlığı; diplomatik işbirliği; ortak savunma ve iç güvenlik. Dünya ölçeğindeki rekabeti göğüsleyebilmek ve işsizliği azaltmak için Avrupa Doruğu, Komisyon tarafından sunulan 'Büyüme, rekabet, istihdam' adlı Beyaz Kitaba dayanarak Temmuz 1994'te kıta ölçeğinde altyapı ve iletişim projelerini yürürlüğe koymaya karar verdi.

Artık AB'nin, bir yandan Üye Devletlerin kimliklerini korurken diğer yandan da karar verebilme ve uygulama yeteneği bulunan hem etkili hem de demokratik bir örgüt olma yolunda daha ileri gitmekten başka seçeneği yoktur. Yapısını güçlendirip karar mekanizmalarını rasyonalize edemezse, iyice gevşeme ya da kımıldayamaz hale gelme seçeneğiyle karşı karşıya kalacaktır. Atlas Okyanusu'ndan Urallar'a uzanan 'Büyük Avrupa' ancak tek sesle konuşup hareket eden istikrarlı bir çekirdek etrafında yapılanırsa örgütlü bir güç olarak gelişebilir. 1996 için planlanan kurumsal gündem iddialıdır: 15 üyeli AB'nin yapısının yeni görevleri göğüsleyebilecek şekilde uyarlanması ve kurucularının büyük siyasi projelerinin kaynakları göz ardı edilmeden ve kapsama kısıtlanmadan tüm kıtaya istikrar getirebilecek biçimde yeni üyelerin katılımına hazırlanması.

Yaklaşık yarım yüzyıldır Avrupa bütünleşmesi, kıtanın gelişmesi ve halkının zihniyeti üzerinde önemli etkilerde bulunmuştur; aynı zamanda güçler dengesini de değiştirmiştir. Siyasi renklerinden bağımsız olarak tüm hükümetler mutlak ulusal egemenlik çağının artık geçtiğinin farkındadır.

Ancak güçlerin birleştirilmesi ve AKÇT Antlaşması'nın ifadesiyle "gelecekteki kader birliği" için harcanacak çabalar sayesinde, Avrupa'nın eski ulusları ekonomik ve sosyal gelişmelerini sürdürebilir ve dünya ölçeğindeki etkinliklerini koruyabilirler.

Ulusal ve ortak çıkarların sürekli dengelenmesine, ulusal geleneklerin farklılığına saygı gösterilmesine ve farklı kimliklerin güçlendirilmesine dayalı Topluluk yaklaşımı her zaman olduğu gibi bugün de geçerlidir. Devletler arasındaki ilişkilere damgasını vuran köklü düşmanlıkları, üstünlük saplantılarını ve savaşçı eğilimleri aşacak biçimde tasarlanan bu yaklaşım Soğuk Savaş yılları boyunca Avrupa'nın demokratik ülkelerinin özgürlüğe olan bağlılıkları çevresinde birleşmelerini sağlamıştır. Doğu-Batı karşıtlığının ortadan kalkması ve kıtanın siyasi ve ekonomik bakımdan yeniden birleşmesi, Avrupalıların gelecekları için bugün her zamankinden daha fazla ihtiyaç duydukları Avrupa ruhunun zaferidir.

Avrupa Birliği Faaliyetleri

Adalet ve İçişleri

Özgür AB vatandaşlarının AB sınırları içinde herhangi bir yerde seyahat etme, çalışma, yaşama hakları garanti altına alınmıştır. Bu haktan tam olarak yararlanabilmek için insanların kendi hayatlarına yönlendirmeleri ve iş güvenliklerini sağlamaları gerekmektedir. İnsanlar uluslararası suça karşı korunmalı ve Birlik düzeyinde temel haklarına saygı gösterilmeli ve adaletten eşit faydalanmalıdırlar. Bu durum AB'nin güven, adalet ve özgürlük alanı yaratmasının nedenidir.

Araştırma ve Yenilik

AB dünyanın tüm bilimsel bilgi kapasitesinin neredeyse üçte birini üretir. Araştırma ve yenilik, AB halklarının beklediği refah ve yaşam kalitesinin taşınması amacına hizmet eder. Ortak programlar AB ülkelerinin çalışmalarını birleştirir. Ana araç altıncı çerçeve programıdır. Bu program üye ülkeler ve diğer bazı ülkeler ve AB'nin kendi Ortak Araştırma Merkezi'ndeki araştırmalara fon sağlar.

Balıkçılık

AB balıkçılık endüstrisi, topluluğun en önemli besin ve istihdam kaynaklarından biridir. Bu sebeple balık avlanmasının sınırlandırılması gerekmektedir. AB, balıkçılık sektörüne ve tüketicilere yarar sağlamak amacıyla olan, ortak bir balıkçılık politikasına sahiptir.

Bilgi Toplumu

On beş yıl önce varolmayan cep telefonları bugün hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. İnternet kesintisiz, erişilebilir bilgi akışı sağlar. Yüksek kapasiteli dijital sistemler gibi hizmetler ve programlar sunulurken daha önce ayrı olan yayın ve telekomünikasyon dünyası bir araya getirilmektedir. Bilgi teknolojisindeki bu devrim evde, işte ve okulda bilgi toplumunu oluşturmaktadır. AB politikaları ve faaliyetleri bu devrimi başlangıcından beri desteklemekte ve yönlendirmektedir.

Bölgesel Politika

AB dünyanın en zengin bölgelerinden biri olmasına rağmen, bölgelerarası gelir dağılımı ve fırsat eşitsizlikleri bulunmaktadır. Gelirleri AB ortalamasının altında olan ve Mayıs 2004'te üye olan ülkeler bu farklılığı daha da derinleştirecektir. Bölgesel politikalar aracılığıyla kaynaklar zengin bölgelerden fakir bölgelere aktarılır. Böylece, hem finansal dayanışma hem de güçlü ekonomik entegrasyon sağlanmış olur.

Bütçe

Berlin'in Charlottenburg semtindeki küçük bir fırın ile Slovenya'nın Jozef Stefan Enstitüsü'ndeki dilbilim öğretmenleri ve Krakow Teknoloji Üniversitesi'ndeki araştırma mühendisleri ile Lizbon'un tren istasyonunun ortak ne noktası olabilir ki? Bunların hepsi AB bütçesinden fon sağlamışlardır. AB'nin yıllık bütçesinin büyük bir kısmı Avrupa toplumlarının faydasına kullanılmaktadır. AB bütçesi, çevre temizliği, gıda güvenliği ve kanser araştırmaları gibi alanlara aktarılmaktadır.

Çevre

Çevrenin korunması günümüz ve gelecek nesillerin yaşam kalitesi için temel şarttır. Ancak, zor olan bunu ekonomik büyüme ile paralel olarak uzun dönemde sürdürebilmektir. AB çevre politikası yenilik ve iş fırsatlarını teşvik eden yüksek çevre standartları inancı üzerine oturtulmuştur.

Dış İlişkiler

AB'nin ticari, ekonomik ve finansal ağırlığı onu bir dünya gücü yapmaktadır. AB küresel düzeyde pek çok ülke ve bölgeyi kapsayan ikili ve çok taraflı antlaşmalar ağına sahiptir. Dünyanın en büyük ticaret hacmine sahip ve dünyanın ikinci en güçlü para birimine sahip olan AB, beş kıtadaki yardım projelerine de ayda bir milyar euro harcamaktadır. AB'nin dış politikada söz sahibi bir konuma gelmesi Birliğe önemli küresel sorumluluk yüklemektedir.

Dış Ticaret

AB dünyanın birinci ticari gücüdür ve dünya ithalat ve ihracat hacminin %20'sini gerçekleştirmektedir. Zengin ve fakir ülkelerin karşılıklı çıkarları çerçevesinde, AB, üye ülkeler arasındaki serbest ticareti 50 yıla yakın süredir başarıyla üstlenmiştir.

Eğitim, Öğretim ve Gençlik

Başka ülkelerde eğitim, öğretim ve çalışma kültürlerarası anlayışa büyük katkıda bulunmaktadır. Her yıl yüz binden fazla Avrupa Birliği vatandaşı, farklı kültürleri tanıma imkanı sunan ve AB vatandaşı olmanın sağladığı olanaklardan faydalanmayı kolaylaştıran AB kaynaklı sınırötesi programdan yararlanabilmektedir. AB aynı zamanda ulusal eğitim ve öğretim kalitesinin yükselmesini teşvik eder, çünkü bu alanlar iş ve gelişme için çok önemlidir.

Enerji

Petrol kıtlığı ve enerji kesintileri seyrek meydana gelir ancak bu durum da enerjiye hayatın her alanında ihtiyaç duyulduğunun hatırlatıcısıdır; ulaşım için, konutları kış mevsiminde ısıtmak yaz mevsiminde soğutmak için, fabrikaları, şirketleri, çiftlikleri işletmek için enerjiye ihtiyaç vardır. Ancak pek çok enerji kaynağı tükenmiştir. Ancak enerji kullanımı kirliliğin kaynaklarından biridir. Sürdürülebilir kalkınma petrolün daha az ve akıllıca kullanılması anlamına gelmektedir.

Ekonomik ve Parasal İlişkiler

Sürdürülebilir bir büyüme ve Avrupa Birliği'nde istihdam yaratabilmek için, üye ülke hükümetleri ekonomilerini sağlıklı ekonomik işletme temellerine dayandırmalıdır. Başarının anahtarı; yakın siyasi işbirliği, oйдаşma ve denk muamele esasına dayanmaktadır. Ortak para politikası bu sürecin bir parçasıdır.

Genişleme

1 Mayıs 2004'te GKRY ve Malta'yı da kapsayan sekiz merkez ve doğu Avrupa ülkesinin Birliğe dahil olması, yüzyıllardır süregelen ayrılığın sonunu getiren, tarihi bir başarıdır. Yeniden birleşmiş Avrupa; dört yüz elli milyon vatandaşına ekonomik yararlar sağlayan tek pazarı ile, daha güçlü, daha demokratik ve daha istikrarlı bir kıta anlamına gelir.

Gıda Güvenliği

Son yıllarda sağlık sektöründe patlak veren gıda sektörüne bağlı krizler tüketicilerin gıda güvenliği üzerindeki güvenini sarsmıştır. Bu duruma karşılık AB küresel bir 'tarladan tabağa' adlı, vatandaşlarının gıda sektöründeki güvenlerini tekrar kazanmayı amaçlayan bir strateji geliştirmiştir.

İşletmeler

Başarılı ve modern olmasına rağmen Avrupa iş ve sanayi dünyası bu şöhreti muhafaza edemeyebilir. Teknolojik gelişmelere ayak uydurmak ve rekabeti sürdürmek kalıcı bir mücadeledir. Bu sorunu başarılı bir şekilde karşılayabilmek, sürdürülebilir büyüme ve daha fazla refah için gereklidir. AB'nin girişimcilik politikası yenilikleri, girişimciliği ve hizmetler ve üretimde rekabetçiliği teşvik etmede önemli bir rol oynar.

Görsel - İşitsel Politikalar

Günümüzde televizyon bilgi ve eğlencenin temel kaynağıdır. Her insan günde ortalama üç saatini, film, spor haberleri ve diğer programları izleyerek geçirir. Görsel-İşitsel sektör AB'ye bir milyon iş olanağı sağlar. Bu sektör büyük ticari çıkarlar ve kültürel çeşitlilik, kamu hizmetleri ve sosyal sorumluluk konularını içerir. Birlik ortak çıkarların olduğu yerlerde kural ve rehberler oluştururken, her bir ulusal hükümet kendi görsel-işitsel politikasını yürütür.

Gümrük

Gümrük Birliği, AB'ni oluşturan en temel yapıtaşlarından biridir. Bu durum, Birlik içerisindeki gümrük vergilerini kaldırmış, yerine ithal mallara yönelik tek bir vergi sistemi yürürlüğe koymuştur. Üye ülkeler arasında gümrük kontrolleri kaldırılmıştır. Gümrük görevlileri artık sadece AB'nin dış sınırlarında bulunmaktadır. Bunlar sadece ticaretin devamını sağlamakla kalmayıp aynı zamanda çevrenin ve kültürel mirasın korunmasını sağlamaktadırlar.

Güvenlik ve Dış Politika

Avrupa Birliği'nin uluslararası ilişkilerde tek ses olarak hareket etmesi fikri Avrupa'nın bütünleşme süreci kadar eskidir. Ancak birlik ortak güvenlik ve dış politika konusunda gösterdiği başarıyı, tek pazar ve ortak para birimi konusunda gösterememiştir. Komünizmin çöküşünü izleyen jeopolitik değişiklikler ve Balkanlar ve ötesinde meydana gelen krizler AB üyelerine tek bir ağızdan konuşma ve hareket etme çabalarını arttırmıştır.

Genel Sağlık

Ülkeler ve kıtalar arasında düzenli olarak seyahat eden insanların olduğu bir dünyada ulusal sınırlar içine giren bulaşıcı hastalıklar engellenemeyerek AB vatandaşlarını tehdit etmektedir. Sigara bağımlılığı, yetersiz beslenme veya kirlilikten kaynaklanan hastalıklar tüm AB ülkeleri için endişe konusudur. Tek pazarda tıbbi ve kan ürünlerinin güvenliği paylaşılan bir sorumluluktur. Sağlık alanı üye ülkelerin öncelikli sorumluluğu olmasına karşın, AB bu konudaki zorlukların etkin çözümünde yönlendirici rol oynayabilir.

İç Pazar

10 yıldır Avrupa tek pazarını doğal kabul ediyoruz. Sınırların kaldırılması ile insanlar, mallar, hizmetler ve sermaye tek ülke içersinde dolaşıcısına Avrupa düzeyinde serbestçe hareket etmektedir. AB vatandaşları Birlik iç sınırları içinde iş ve zevk için dolaşabilmekte veya tercihlerine göre kendi ülke sınırları içinde kalıp tüm AB ürün çeşitlerinden yararlanabilmektedirler. 1993'te tek Pazar AB'nin en büyük başarısı ve en zorlu mücadelesi olmuştur.

İnsan Hakları

İnsan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü AB'nin temel değerlerindedir. Kuruluş antlaşmasında yer alan bu değerler, temel haklar şartının kabulü ile pekiştirilmiştir. İnsan Haklarına saygı, sadece birliğe katılmak isteyen ülkeler için değil, aynı zamanda birlikle ticari ve diğer antlaşmalara sahip olan ülkeler için de bir önkoşuldur.

İnsani Yardım

Her hafta televizyonlarda ve gazetelerin ilk sayfalarında felaket haberleri ve görüntüleri yayınlanmaktadır. AB, doğal ya da insan kaynaklı felaketlerde din, dil, ırk ve politik görüş ayırmaksızın, yardıma muhtaç halka mümkün olan en hızlı şekilde ulaşmayı amaç edinen bir insani yardım ağının merkezidir.

İstihdam Politikası

Avrupa istihdam ve sosyal politikasının sloganı, daha çok ve daha iyi iş olanakları ile fırsat eşitliğidir. AB dünyanın rekabet oranı en yüksek ve en dinamik ekonomisine sahip olma iddiasındadır. Sosyal politika gündemi ekonomi, istihdam ve sosyal politikalar çerçevesinde ele alınır.

Kalkınma

AB ve üye ülkelerden gelen sermayenin yaklaşık yarısı fakir ülkelere yardım etmek için kullanılmaktadır ki bu da Birliği dünyanın en büyük yardım yapan kuruluşu kılmaktadır. Ancak kalkınma politikası yalnızca temiz su ve yol yapımı sağlamayı içermez. Birlik ticareti de; pazarını fakir ülkelere açarak ve onları birbirleri ile daha çok ticaret yapmaya teşvik ederek, bir kalkınma aracı olarak kullanır.

Kültür

Dil, edebiyat, plastik sanatlar, görsel sanatlar, el sanatları, mimari, sinema ve radyo yayıncılığı Avrupa'nın kültürel çeşitliliğinin tüm dallarıdır. Farklı bölge ve ülkeleri temsil etmelerine rağmen hepsi Avrupa'nın ortak kültür mirasına aittirler. Avrupa Birliği'nin önemli iki amacı vardır: bu çeşitliliği korumak ve desteklemektir, aynı zamanda diğerlerine de erişebilir hale getirmeye çalışmaktır.

Ortak Tarım Politikası

Ortak Tarım Politikasının amacı çiftçilere makul yaşam standartları sağlamak ve tüketicilere adil fiyat

üzerinden kaliteli besin sunmaktır. Bu ihtiyaçların karşılanma şekli yıllar içerisinde değişmiştir. Şimdiki anahtar kelimeler besin güvenliği, kırsal çevrenin korunması ve para için değerdir.

Rekabet

Etkili rekabet açık piyasa ekonomisi için çok önemlidir. Rekabet fiyatları düşürür, kaliteyi artırır ve tüketicilerin seçeneklerini genişletir. Rekabet teknolojik yeniliklere imkan tanır. Bunun gerçekleşmesi özel sektör ve hükümetlerde dürüstlük ve adillik çok önemlidir. Avrupa Komisyonu özel sektör ve hükümetlerin mal ve hizmetlerin adil ticareti hakkındaki Avrupa Birliği kurallarına uymalarını temin için çok geniş güçlere sahiptir.

Tüketiciler

AB içerisindeki her vatandaş birer tüketicidir ve Avrupa Birliği onların sağlığını koruma, güvenliklerini sağlama ve ekonomik standartlarını iyi seviyede tutma konularına oldukça özen gösterir. Avrupa Birliği tüketicilerin eğitim ve bilgi haklarını yükseltir, onların çıkarlarının güvence altına alınmasına yardımcı olur, ve onları kendilerine yardım edecek olan tüketici dernekleri konusunda cesaretlendirir.

Ulaşım

Sınırların kaldırılması ve ulaşım sektöründeki fiyatların düşüşü, Avrupa Birliği vatandaşlarına bugüne kadar hiç görülmemiş derecede, ülkeler arası hareketlilik sağlamıştır. Bu sayede farklı ülkelerde üretilen mallar tüketiciye doğrudan ulaştırılabilmektedir. AB, ulusal pazarları rekabete açarak ve fiziksel ve teknik engelleri ortadan kaldırarak bu gelişime katkıda bulunmuştur. Ancak büyüme oranı sürdürülebilir değildir.

Vergilendirme

Doğrudan vergilendirme, hükümetlerin kendi sorumluluklarındadır. AB vergilendirme politikası katma değer vergisi ve tek pazarı doğrudan etkileyen gider vergisi gibi dolaylı vergilerin oranlarına odaklanır. Ayrıca vergi kurallarının AB çapında sermayenin serbest dolaşımını sağlayacak ve vergiden kaçınmak için yaratılacak fırsatlara neden olacak sermaye dolaşımını engelleyecek şekilde olmasını sağlar. Aynı zamanda AB politikası aynı zamanda AB vatandaşlarının Birlik içinde herhangi bir yerde çalışma hakkını sınırlayabilecek vergi kurallarını hedef alır.

Yolsuzluk

Sigara kaçakçılığı, sahte para basımı, varolmayan portakal üretimlerini sübvans etmek, tüm bunlar Avrupalı vergi mükelleflerinin sırtına yüklenmektedir. Avrupa Kaçakçılıkla Mücadele Bürosu (OLAF) AB'nin ve vergi mükelleflerinin mali çıkarlarıyla ilgilenen üç yüz elliden fazla memura sahiptir.

Avrupa Birliği Kurumsal Yapısı

Avrupa Birliği barışı korumak ve ekonomik ve sosyal ilerlemeyi pekiştirmek amacı ile bir araya gelmiş 15 Üye Devletten oluşur. Birliğin içinde ortak kurumları bulunan üç Topluluk yer alır. Bunların içinde ilk kurulanı (1951 tarihli Paris Antlaşması'yla) Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) olmuştur. Daha sonra (1957 tarihli Roma Antlaşması'yla) Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu kuruldu. Topluluklar bu sürecin sonunda Üye Devletler arasındaki bütün iç sınırları kaldırarak tek bir pazar kurdular. 1992'de Maastricht'te imzalanan Avrupa Birliği Antlaşması ile ekonomik ve parasal birlik doğrultusunda ilerleyen ve belirli alanlarda hükümetler arası işbirliğini içeren bir Avrupa Birliği kuruldu.

Birliği yöneten kurumlar şunlardır: Demokratik yollarla seçilen Parlamento, Üye Devletleri temsil eden ve Bakanlardan oluşan Konsey, Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları Doruğu, Antlaşmaların koruyucusu olan Komisyon, Topluluk hukukuna uyulmasını sağlayan Adalet Divanı ve Birliğin Mali yönetimini izleyen Sayıştay. Ayrıca ekonomik, sosyal ve bölgesel çıkar gruplarını temsil eden çeşitli danışma kurulları vardır. Birliğin dengeli gelişimine katkıda bulunan projelerin finansmanını kolaylaştırmak amacıyla kurulmuş olan bir Avrupa Yatırım Bankası bulunmaktadır.

Birliğin gelecekte doğuya ve güneye doğru genişlemesi olasılığını göz önünde tutan üye devletler, üye sayısının artmasından sonra da Birliğin etkili bir şekilde işlemlerini güvenceye almak amacıyla 1996'da

Topluluk usullerini gözden geçirmeye karar verdiler.

Avrupa Parlamentosu

1979'dan bu yana tek dereceli genel seçimle iş başına gelen Avrupa Parlamentosu 626 üyeden oluşur. (Parlamento'da Almanya 99, Fransa, İtalya ve Birleşik Krallık 87'ser, İspanya 64, Hollanda 31, Belçika, Yunanistan ve Portekiz 25'er, İsveç 22, Avusturya 21, Danimarka ve Finlandiya 16'sar, İrlanda 15 ve Lüksemburg 6 üye ile temsil edilir). Parlamento genel kurulu Strasbourg'da toplanır. Her ayın bir haftası genel kurul oturumlarına ayrılmıştır. Bazı kısmi oturumlar ile komisyon toplantıları, Konsey ve Komisyon'la ilişkileri kolaylaştırmak amacıyla Brüksel'de yapılır. Sekreteryaya ise Lüksemburg'da bulunur.

Avrupa Parlamentosu'ndaki siyasi gruplar Birlik düzeyinde oluşur. 370 milyon nüfusu temsil eden Parlamentosunun başlıca işlevi, siyasi itici güç olarak Topluluk politikalarının hazırlanması için gereken çeşitli inisiyatifleri üretmektir.

Parlamento, aynı zamanda, Avrupa Komisyonu üyelerinin tayinlerini onaylama ve üçte iki oy çokluğuyla Komisyon'u görevden alma yetkisine sahip bir denetim organıdır. Parlamento, Komisyon'un programını oylar ve özellikle Komisyon ve Konsey'e sözlü ve yazılı sorular yönelterek Avrupa politikalarının gündelik işleyişini izler. 1994'te 3.900'den fazla yazılı soru önergesi verilmiştir. Parlamento araştırma komisyonları kurabilir ve Birlik vatandaşlarının dilekçelerini inceler. Birlik Antlaşması'na göre Parlamento, Birlik kurumlarının faaliyetlerini gerçekleştirmesi sırasında ortaya çıkan görevi kötüye kullanma olaylarıyla ilgili olarak vatandaşların şikayetleriyle ilgilenmekle görevli bir ombudsman atama yetkisine sahiptir.

Parlamento ve Konsey bütçe konusundaki yetkileri paylaşırlar. Parlamento yıllık bütçeyi (1995'te yaklaşık 80 milyar ECU) oylar ve bütçe uygulamasını izler. Böylece Birliğe verdiği politika önceliklerini yansıtır.

Birlik mevzuatı üçlü bir süreç içinde hazırlanır: Mevzuat önerilerini Komisyon hazırlar, Parlamento ve Konsey ise bu mevzuatı yürürlüğe koyma yetkisini paylaşırlar.

1986'da kabul edilen Avrupa Tek Senedi, mevzuat önerilerinin Komisyon'un aktif katılımıyla Parlamento ve Konsey tarafından iki kez görüşülmesini içeren bir işbirliği usulü getirerek Parlamento'nun mevzuata ilişkin yetkilerini artırmıştır. Birlik Antlaşması ile bir adım daha ileri gidilerek Parlamento'ya daha geniş kapsamlı yasama yetkileri verilmiştir. Antlaşma çerçevesinde kabul edilen yeni ortak karar usulüne göre Parlamento birçok önemli alandaki yönetmeliklerin ve yönergelerin kabulü konusunda Konsey'le eşit statüye sahip kılınmıştır.

Bu usul tek pazar, sosyal politika, ekonomik ve sosyal kaynaşma, araştırma ve Birlik Antlaşmasının kapsadığı yeni alanlara (trans-Avrupa ağlar, tüketicilerin korunması, eğitim, kültür ve sağlık) uygulanır. Parlamento ortak karar usulünün özellikle tarım ürünleri fiyatları ile Birliğin bütçe kaynaklarını tanımlanmasını da kapsayacak şekilde genişletilmesini istemektedir.

Son olarak, büyük önem taşıyan bazı kararlar (bazı uluslararası antlaşmalar, yeni üyelerin katılımı, Parlamento seçimlerinde her ülkede aynı usulün uygulanması, birlik vatandaşlarının ikamet hakkı, vs.) için Konsey'in, Parlamento'nun onayını alması gerekir.

Avrupa Doruğu

1974'te kurulan Avrupa Doruğu, Devlet ve Hükümet Bakanları ile Komisyon Başkanı'ndan oluşur. Dışişleri Bakanları ile Komisyonun bir üyesi onlara yardımcı olur. Yılda iki kez toplanan doruk gelecekte girişilecek eylemler için gerekli ivmeyi sağlar ve faaliyetlerin ana hatlarını çizer.

Konsey

Konsey her Üye Devletin kendi hükümetini taahhüt altına sokmaya yetkili bakanlar düzeyindeki temsilcilerinden oluşur. Gündemin içeriğine göre toplantılara farklı bakanlar katılır. Örneğin, Tarım Bakanları tarım ürünleri fiyatlarını ele alırlar; istihdamla ilgili konular Çalışma ve Sosyal İşler Bakanları tarafından görüşülür; genel politika sorunları, dışişleri ve Birliği ilgilendiren temel konular Dışişleri Bakanları'nın yetkisi kapsamındadır.

Konsey'in merkezi Brüksel'dedir; ancak bazı toplantılar Lüksemburg'da yapılır. Konsey başkanlığı

her Üye Devlet altı aylık dönemler için sırayla üstlenir.

Üye Devletlerin Birlik nezdindeki Büyükelçileri'nden oluşan Daimi Temsilciler Komitesi (Coreper) Konsey'in çalışmaları için gerekli hazırlıkları yapar ve belirli hazırlıkları yapmak veya özel konuları incelemekle görevli komiteler oluşturarak Konseyin talimatlarını yerine getirir.

Avrupa Birliği Antlaşması'nda Birliğin faaliyetleri üç grupta toplanır (Topluluk faaliyetleri, ortak dış politika ve güvenlik politikası, adalet ve içişleri). Topluluk bağlamında Konsey'in bir görevi de Üye Devletler'in genel ekonomik politikalarını koordine ederek ve Komisyon'un sunduğu tekliflerden hareketle Parlamento'yu da şu veya bu ölçüde sürece katan usullere uygun biçimde ortak politikalara ilişkin temel kararları alarak Antlaşma'da belirlenmiş olan hedeflere ulaşılmasını sağlamaktır. Konsey hükümetlerarası işbirliğine dayalı iki alanda daha birincil rol oynar: Ortak dış politika ve güvenlik politikası çerçevesinde ortak konuları tanımlar ve ortak kararları alır. Bu önlemlerin uygulanmasından da Birliğin temsilcisi sıfatıyla Konsey Başkanlığı sorumludur. Konsey'in adalet ve içişleri alanındaki esas işlevi ortak eylemler belirlemek ve Üye Devletler'in imzalayacağı sözleşmeleri hazırlamak ve önermektir.

Avrupa Topluluğu'nun faaliyetlerine ilişkin olarak son zamanlardaki bazı gelişmeler (Tek Senet, Birlik Antlaşması) sonucunda şartlı çoğunluk esasına dayalı oylama ilkesinin kullanımı yaygınlaşmışsa da vergilendirme gibi bazı konularda hala oybirliğiyle karar alınması gerekmektedir. Şartlı çoğunluk için 87 oydan 62'sinin karar lehinde olması ve bu 62 oyun en az 10 devlet tarafından verilmiş olması gerekir. Şartlı çoğunluk ilkesine göre yapılan oylamalarda Almanya, Fransa, İtalya ve Birleşik Krallığın onar oyu, İspanya'nın sekiz oyu, Belçika, Yunanistan, Hollanda ve Portekiz'in beşer oyu, Avusturya ve İsveç'in dörder oyu, Danimarka, İrlanda ve Finlandiya'nın üçer oyu, Lüksemburg'un ise iki oyu vardır. Ancak Konsey'in Komisyon tekliflerini değiştirebilmesi ya da Parlamento'nun yaptığı ve Komisyon'un kabul ettiği değişiklikleri geri çevirebilmesi için oybirliği gerekir.

Ortak dış politika ve güvenlik politikası ile adalet ve içişleri alanlarında, Antlaşma'da Konsey'e bu konuda aksine karar alma yetkisi tanınmadığı durumlarda oybirliği zorunludur.

Avrupa Komisyonu

Avrupa Komisyonu'nun 20 üyesi vardır. Fransa, Almanya, İtalya, İspanya ve Birleşikkrallık ikiyeşer, diğer Topluluk üyeleri ise birer üyeyle temsil edilirler. Komisyon'un görev süresi Avrupa Parlamentosu gibi beş yıldır. Komisyon Başkanı Üye Devletler tarafından Avrupa Parlamentosu'nun görüşü alındıktan sonra atanır. Komisyon'un tüm üyeleri ancak Parlamento tarafından onaylandıktan sonra resmen göreve atanmış olurlar.

Komisyon üyeleri görevlerini yerine getirirken kendi ulusal hükümetlerinden tamamen bağımsız olarak davranmak ve sadece Avrupa Birliği'nin çıkarlarını gözetmekle yükümlüdürler. Komisyon'u görevden alabilecek tek organ Avrupa Parlamentosu'dur. Komisyon'un her üyesinin bir veya birkaç politika alanında özel sorumluluğu vardır. Ancak kararlar kolektif sorumluluk ilkesi temelinde alınır.

Komisyon öncelikle ve her şeyin üstünde Antlaşmalar'ın korunması ve gözetilmesiyle yükümlüdür. Görevini yerine getirirken tarafsız davranır ve Antlaşma hükümleri ile Antlaşmalar temelinde alınan kararların doğru biçimde uygulanmasını gözetir. Üye Devletler'den herhangi birine karşı Antlaşma ihlali soruşturması başlatabilir ve gerekli gördüğünde konuyu Avrupa Adalet Divanı'na götürür. Bunların yanı sıra özellikle Avrupa Birliği'nin rekabet kurallarını ihlal etmeleri durumunda kişilere ve şirketlere para cezası verebilir.

Komisyon ayrıca Birliği harekete geçiren organdır. Yasama sürecini başlatmada tek yetkilidir ve yeni bir 'Avrupa yasasının kabulü sürecinin her aşamasında etkide bulunma güç ve yetkisine sahiptir. Hükümetler arası işbirliği alanında tıpkı Üye Devletler gibi teklifte bulunma hakkına sahiptir.

Son olarak, Komisyon Avrupa Birliği'nin yürütme organıdır. Buna belirli Antlaşma maddelerinin uygulanmasına ilişkin kuralların belirlenmesi ve Birlik faaliyetleri için ayrılmış bütçe ödeneklerinin idaresi de dahildir. Bunların büyük çoğunluğu ana fonların kapsamındadır: Avrupa Tarımsal Yönlendirme ve Garanti Fonu, Avrupa Sosyal Fonu, Avrupa Bölgesel Gelişme Fonu ve Kaynaşma Fonu. Komisyon yürütme görevini yerine getirirken çoğu zaman Üye Devletler'den uzmanların oluşturduğu komitelerin görüşlerine başvurma gereği duyar.

Avrupa Komisyonu 1994 yılında Konsey'e 558 teklif ve taslak ile 272 bildirim, muhtıra ve rapor

sunmuştur. Bu belgeler siyaset, yönetim, ekonomi ve toplum kesimleriyle yoğun görüş alışverişi sonunda ortaya çıkmış ürünlerdir.

Komisyon'un idari personelinin çoğu (Komisyon merkezinin bulunduğu) Brüksel'de, bir kısmı ise Lüksemburg'da görev yapar. Komisyon bünyesindeki yaklaşık 30 Genel Müdürlük ve benzeri bölümde yaklaşık 15.000 görevli çalışmaktadır. Komisyon'un ve diğer kurumların faaliyet giderleri toplam Birlik bütçesinin yüzde beşini geçmez.

Adalet Divanı ve Bidayet Mahkemesi

Adalet Divanı 15 yargıç ve onlara yardımcı olan dokuz kanun sözcüsünden oluşur. Bunun yanı sıra 1989'da 15 yargıçtan oluşan bir Bidayet Mahkemesi kurulmuştur. Bu mahkemelerin üyeleri Lüksemburg'da görev yapar ve Üye Devletler'in mutabakatıyla altı yıllık bir süre için atanırlar. Yargıçların bağımsızlıkları güvence altındadır.

Divan'ın görevi Avrupa Antlaşmalarının hukuka uygun biçimde yorumlanması ve uygulanmasını sağlamaktır.

Divan bir Üye Devlet'in Antlaşmalar'da öngörülen bir yükümlülüğü yerine getiremediğine karar verebilir. Üye Devlet bu kararın gereğini yerine getirmese Divan para cezası uygulanmasını kararlaştırabilir. Divan, kurumların aldığı önlemlerin iptali için açılan davalarda bu önlemlerin yasallığını inceleyebileceği gibi bazı önlemlerin alınmamış olmasının Antlaşmalar'a aykırı olduğuna da karar verebilir.

Divan ulusal mahkemelerin başvurusu üzerine Topluluk hukukunun çeşitli hususlarının yorumlanması ya da geçerliliği hakkında ön kararlar alır. Bir hukuki işlemin bu türden tartışmalı bir husus doğurması halinde ulusal mahkemelerden herhangi biri Avrupa Adalet Divanı'ndan ön karar isteyebilir. Ancak bunun için ilgili Üye Devlet'te daha yüksek bir temyiz mercii bulunmaması gerekir. Bu durumda Divan'ın kararı bağlayıcıdır.

Bidayet Mahkemesi kişiler ve işletmeler tarafından açılan davalara bakar. Hukuk meseleleriyle ilgili başvurular sadece Avrupa Adalet Divanı tarafından karara bağlanır.

1952 ile 1994 yılları arasında Divan'ın önüne 8600'den fazla dosya gelmiş olup bunlardan 2900'ü ön karar başvurularıdır. Adalet Divanı her durumda aynı biçimde uygulanan bir Topluluk hukukunun yaratılmasına yardımcı olmuş ve böylece Avrupa'nın bütünleşme sürecini hızlandırmıştır.

Sayıştay

Sayıştay Konsey tarafından Avrupa Parlamentosu'nun görüşü alındıktan sonra oybirliğiyle atanan 15 üyeden oluşur. Sayıştay Başkanı üyeler tarafından kendi aralarından seçilir. Başkanlık süresi üç yıldır ve üç yılın sonunda ikinci bir dönem için yeniden seçilmek mümkündür. Sayıştay başkanı primus inter pares (eşitler arasında birinci) konumundadır.

Toplantılarını ve çalışmalarını Lüksemburg'da sürdüren Sayıştay Avrupa Birliği'nin tüm gelir ve harcamalarının hukuka uygun ve düzenli biçimde yapılıp yapılmadığını ve maliye yönetiminin tutarlı olup olmadığını denetler. Konsey ve Parlamento tarafından Avrupa Toplulukları'nın genel bütçesinin uygulamasına ilişkin olarak Komisyon'un ibrasında yardımcı olmak amacıyla yıllık raporlar hazırlar. Ayrıca diğer kurumların talebi üzerine özel raporlar hazırlar ve görüş bildirir. Sayıştay re'sen hareket ederek özel konulardaki görüşlerini her zaman açıklayabilir. Birlik Antlaşması'yla Sayıştay'a tam kurumsal statü tanınmış ve sorumluluklarının kapsamı genişletilerek hesapların güvenilirliği ve hesaplara konu olan işlemlerin hukuka uygunluğu ve düzenliliği hakkında Parlamento ve Komisyon'a güvence bildiri sunma görevi verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Komite ve AKÇT Danışma Komitesi

Ekonomik ve Sosyal Komite 222 üyeden oluşur. Bu üyeler üç grubu temsil ederler: işverenler, işçiler ve diğer ekonomik gruplar (çiftçiler, esnaf ve zanaatkarlar, küçük ve orta ölçekli sanayi işletmeleri ve diğer işletmeler, beyaz yakalılar ile bilim-öğretim camiasının, kooperatiflerin, ailelerin ve ekolojik hareketlerinin temsilcileri).

Komite Brüksel'de toplanır. Birçok konuda karar alınmadan önce Komite'nin görüşüne başvurulması zorunludur. Komite re'sen de görüş bildirebilir. Ekonomik ve Sosyal Komite yılda ortalama 170 görüş bildiriminde bulunmaktadır.

Kömür ve çelikle ilgili konularda başka bir organa, AKÇT Danışma Komitesi'ne başvurulur. Danışma Komitesi üreticileri, işçileri, tüketicileri ve tüccarları temsil eden 108 üyeden oluşur.

Bölgeler Komitesi Bölge Komitesi Avrupa Birliği Antlaşması'yla kurulmuştur. Yerel ve bölgesel mercileri temsil eden 222 asil, ve 222 yedek üyesi vardır. Asil ve yedek üyelerin görev süreleri dört yıldır. Komite çalışmalarını Lüksemburg'da yapar. İlk toplantısını 9-10 Mart 1994 tarihinde yapmıştır.

Avrupa Birliği Antlaşması Konsey ve Komisyon'un bölgesel çıkarların söz konusu olduğu eğitim, gençlik, kültür, toplum sağlığı, ekonomik ve toplumsal bütünleşme ve Avrupa çapında ulaşım, telekomünikasyon, enerji ağları gibi konularda Bölge Komitesi'nin görüşüne başvurularını hükme bağlamıştır. Bölge Komitesi bunun dışında re'sen de görüş bildirebilir.

Bölgeler Komitesi'nin faaliyetleri yılda beş kez düzenlenen genel kurul toplantıları dışında sekiz komisyon ve dört alt komisyon tarafından yürütülür. Komite'ye bağlı bir özel komisyon Avrupa Birliği'nde kurumsal reform konusunda bir rapor hazırlamaktadır.

Avrupa Yatırım Bankası

Avrupa Birliği'nin finans kurumu olan Avrupa Yatırım Bankası 1958'de Roma Antlaşması ile Birliğin hedeflerini gerçekleştirmesine yardımcı olarak yatırımları finanse etmek amacıyla kurulmuştur. AYB tüzel kişiliğe ve mali özerkliğe sahiptir. Banka üyeleri Avrupa Birliği Üyesi Devletler'dir. Bankanın merkezi Lüksemburg'dadır. Avrupa Yatırım Bankası 1994 yılı içinde 19,9 milyar ECU tutarında kredi vermiş, böylece önde gelen uluslararası finans kurumları arasındaki yerini pekiştirmiştir.

AYB'nin öncelikli hedefi Avrupa Birliği'nin dengeli gelişimine katkıda bulunmaktır. Bunun yanı sıra trans-Avrupa ulaşım ve telekomünikasyon ağlarının geliştirilmesine, çevrenin korunmasına, enerji kaynaklarının devamlılığının sağlanmasına ve endüstri ve küçük işletmelerin uluslararası düzeyde rekabet gücünün artırılmasına yönelik projelere finansman sağlamaktadır. Banka Avrupa Birliği haricinde de Birliğin üye olmayan ülkelere yönelik işbirliği politikasının hayata geçirilmesine yardımcı olmakta, Afrika, Karayipler ve Pasifik ülkelerinde, Akdeniz havzasında, Orta ve Doğu Avrupa'da, Latin Amerika'da ve Asya'da faaliyette bulunmaktadır.

AYB kaynaklarının büyük bir bölümünü sermaye piyasalarından ödünç alır. Sermaye piyasalarında AYB hisselerinin yüksek ratinge sahip olması (AAA) en uygun koşullarda çok yüksek miktarlarda kaynak bulabilmesini sağlamaktadır. Kar amacı taşımayan bir kredi kurumu olan AYB, mali piyasalarda konumunun sağladığı üstünlüklerden girişimcileri yararlandırır.

Avrupa Para Enstitüsü ve Avrupa Merkez Bankası

Mümkün olursa 1997'de ya da en geç 1999'da Birlik Antlaşması'nda öngörülen ekonomik ve parasal birlik sürecinin bir parçası olarak oluşturulacak tek para biriminin basılması ve yönetiminden sorumlu bir Avrupa Merkez Bankaları Sistemi tesis edilecek ve bir Avrupa Merkez Bankası kurulacaktır. Merkezi Frankfurt'ta bulunan Avrupa Para Enstitüsü 1994 yılından bu yana bunun zeminini hazırlamaktadır.

Avrupa Birliğine Üye Ülkeler

Almanya ...

Avusturya ...

Belçika ...

Çek Cumhuriyeti ...

Danimarka ...

Estonya ...

Finlandiya ...

Fransa ...

GKRY ...
Hollanda ...
İngiltere ...
İrlanda ...
İspanya ...
İsveç ...
İtalya ...
Letonya ...
Litvanya ...
Lüksemburg ...
Macaristan ...
Malta ...
Polonya ...
Portekiz ...
Slovakya ...
Slovenya ...
Yunanistan ...

Avrupa Birliğinin Hedefleri

Avrupa Birliğinin hedefleri dört başlık altında sıralanabilir.

Avrupa Birliğinin hedefleri dört başlık altında sıralanabilir. Bunlar;

- 1) Avrupa Vatandaşlığı kavramının oluşturulması
- 2) Özgürlük, güvenlik ve adaletin güvence altına alınması
- 3) Ekonomik ve sosyal gelişmenin desteklenmesi
- 4) Dünyada Avrupanın rolünün vurgulanması

dır.

Avrupa Birliği Avrupa Günü

9 Mayıs 1950'de Robert SCHUMANN, Avrupa'nın güvenliği için kaçınılmaz olan birleşik bir Avrupa fikrini ortaya çıkardı. Schumann Deklerasyonu olarak bilinen bu sunuş, Avrupa Birliğinin temellerini attı. Sonra, 1985 Milan Zirvesi'nde 9 Mayıs'ın Avrupa Günü olarak kutlanması kararı alındı.

Türkiye ile Avrupa Birliği İlişkilerinin Kronolojik Özeti
1959

31 Temmuz:
Türkiye, AET'ye ortaklık için başvurdu.

11 Eylül:
AET Bakanlar Konseyi, Ankara ve Atina'nın Ortaklık başvurularını kabul etti.

28-30 Eylül:
Avrupa Toplulukları Komisyonu ile Türkiye arasındaki ilk hazırlık görüşmesi yapıldı.

1963

12 Eylül:
Türkiye ile AET'yi Gümrük Birliğine götürecektir ve tam üyeliği sağlayacak olan Ortaklık Anlaşması (Ankara Anlaşması) imzalandı.

12 Eylül:
I. Mali Protokol imzalandı.

1964

1 Aralık:
Türkiye-AET Ankara Anlaşması yürürlüğe girdi. Birinci Ortaklık Konseyi toplantısı yapıldı.

1966

16-17 Mayıs:
Birinci Türkiye-AET Karma Parlamento Komisyonu Brüksel'de toplandı.

1968

9 Aralık:
Katma Protokol görüşmeleri başladı.

1970

26 Ekim:
İlk Gümrük İşbirliği Komitesi toplantısı yapıldı.

19 Kasım:
Ortaklık Konseyi'nde Katma Protokol metni kabul edildi.

23 Kasım:
Katma Protokol Brüksel'de imzalandı.

23 Kasım:
II. Mali Protokol imzalandı.

1971

5 Temmuz:
Katma Protokol, TBMM'de 69'a karşı 149 oyla kabul edildi.

22 Temmuz:
Senato, Katma Protokolü kabul etti.

1 Eylül: Katma Protokol'ün ticari hükümleri "Geçici Anlaşma" ile yürürlüğe konuldu.

1972

13 Ocak:
Ortaklık Anlaşması'nın Topluluğa katılacak yeni ülkelerce de kabulünü sağlayacak Türkiye - AET

müzakereleri başladı.

20 Temmuz:

Ortaklık Konseyi, 1.9.1972 tarihinde sona erecek olan "Geçici Anlaşma" süresini yıl sonuna kadar uzattı.

1973

1 Ocak: Katma Protokol yürürlüğe girdi. Birinci gümrük indirimi ve konsolide liberasyon listesi uyumu yapıldı.

21 Mayıs: Türkiye - AET genişleme görüşmeleri mutabakat ile sonuçlandı.

30 Haziran:

I. Genişleme Anlaşması (Tamamlayıcı Protokol) Ankara'da imzalandı.

1974

1 Ocak: Tamamlayıcı Protokol ile ilgili geçici anlaşma yürürlüğe kondu.

1976

1 Ocak:

Türkiye, Katma Protokol'den kaynaklanan yükümlülüğünü yerine getirerek ikinci gümrük indirimi ve konsolide liberasyon listesi uyumunu gerçekleştirdi.

1977

12 Mayıs:

III. Mali Protokol Brüksel'de imzalandı.

1 Temmuz: Topluluk tarafından Türkiye'ye tanınan yeni tarım tavizleri yürürlüğe kondu.

1978

4-11 Ekim: Türkiye, Dördüncü Beş Yıllık Plan süresince yükümlülüklerinin dondurulması ve aynı dönem için yaklaşık 8 milyar dolarlık yardım yapılması talebinde bulundu.

30 Ekim:

III. Mali Protokol'ün onay işlemleri tamamlandı.

1980

30 Haziran:

Ortaklık Konseyi tarım ürünlerinin tamamına yakın bir kısmında Türkiye'ye uygulanan gümrük vergilerinin 1987 yılına kadar sıfıra indirilmesini kararlaştırdı. (1/80 sayılı Karar)

1981

25 Mart: Milli Güvenlik Konseyi, AT'na tam üyelik başvurusu yapmak üzere hazırlıkların başlatılması kararını almıştır.

1982

22 Ocak: Avrupa Topluluğu, Türkiye ile ilişkilerini dondurma kararı almıştır.

1986

16 Eylül:

Türkiye - AET Ortaklık Konseyi toplandı. Böylece 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren dondurulmuş bulunan Türkiye-AET ilişkilerinin canlandırılması süreci başladı.

1987

14 Nisan:

Türkiye, AT'ye, Roma Antlaşması'nın 237 nci, AKÇT Antlaşması'nın 98 nci ve EURATOM Antlaşması'nın 205 nci maddelerine istinaden tam üye olmak üzere müracaat etti.

27 Nisan: Türkiye'nin tam üyelik talebi Topluluk Bakanlar Konseyi tarafından incelenmek üzere Komisyon'a havale edildi.

1988

7 Kasım:

Türkiye -AET arasındaki ticari ve iktisadi sorunların ele alınması amacıyla oluşturulan Ad- Hoc Komite, birinci toplantısını gerçekleştirdi.

20-21 Aralık:

Ad-Hoc Komite ikinci kez toplandı ve Türkiye, 1978 yılında askıya aldığı yükümlülüklerini yerine getirmek üzere, hızlandırılmış bir takvimi Topluluğa verdi ve bu takvime işlerlik kazandırdı.

1989

18 Aralık: AT Komisyonu, Türkiye'nin tam üyelik başvurusu konusundaki "Görüş" ünde (Avis), Topluluğun, kendi iç pazarını tamamlayabilme sürecinden önce (1992) yeni bir üyeyi kabul edemeyeceği ve Türkiye'nin katılmadan önce, ekonomik, sosyal ve siyasal alanda gelişmesine ihtiyaç duyulduğu hususlarına yer verdi.

1990

6 Haziran:

Topluluklar Komisyonu, Türkiye ile her alanda işbirliğinin başlatılması ve hızlandırılması konusundaki önlemleri içeren bir "İşbirliği Paketi"ni hazırlayarak Konsey'in olurlarına sundu.

1991

30 Eylül:

Ortaklık Konseyi 1986 yılından sonra ilk kez toplandı.

6 Aralık:

Ortaklık Konseyi gibi bir ortaklık organı olan Türkiye - AT Ortaklık Komitesi de 1986'dan sonra ilk kez toplanmıştır.

1992

21 Ocak: Türkiye - AT arasında bir Teknik İşbirliği Programı imzalandı.

9 Kasım:

Türkiye - AT Ortaklık Konseyi'nin 33 ncü dönem toplantısı yapıldı.

3 Aralık:

Türkiye - AT ilişkilerinin yürütülmesinde ortaya çıkan ticaret ve gümrüklerle ilgili teknik sorunların çözümü için kurulmuş olan ve 12 Kasım 1982'den beri toplanamayan Gümrük İşbirliği Komitesi, 10 ncu dönem toplantısını gerçekleştirdi.

1993

24-25 Şubat: 9 Kasım 1992 tarihli Ortaklık Konseyi'nde, Ortaklık Komitesi gözetimi altında çalışması kararlaştırılan teknik komitelerden Gümrük Birliği Alt Komitesi toplantısı Brüksel'de yapıldı.

15 Temmuz: Avrupa Parlamentosu PKK'yı bir terör örgütü olarak kınamıştır.

11-13 Eylül:Türkiye ile AT Komisyon ve Konsey yetkilileri arasında işbirliğini geliştirici önemli görüşmeler yapılmıştır.

8 Kasım:

Ortaklık Konseyi'nin 34 ncü dönem toplantısı yapıldı.

1994

Temmuz:

AT Komisyonu, Gümrük Birliğinin, Türkiye-AT arasında 1963 yılında imzalanan Ankara Anlaşmasında belirtildiği şekilde gerçekleşmesini sağlayıcı ilkeleri tespit etmiştir.

19 Aralık:

Ortaklık Konseyi'nin 35 nci dönem toplantısı yapıldı.

1995

6 Mart:

Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği'nin gerçekleştirilmesi ile ilgili ve Gümrük Birliği döneminde uygulanacak usul, esas ve süreleri belirleyen 1/95 ve 2/95 sayılı kararlar Ortaklık Konseyi'nin 36 nci dönem toplantısında kabul edildi.

30 Ekim: Ortaklık Konseyi, 1/95 sayılı Gümrük Birliği Kararı çerçevesinde, Türkiye'nin Gümrük Birliği'nin iyi işlemesi için gerekli teknik koşulları yerine getirdiğini tesbit eden 37 nci toplantısını gerçekleştirdi.

13 Aralık:

1/95 Sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararı Avrupa Parlamentosu tarafından onaylandı (343 Kabul, 149 Red, 36 Çekimser).

21 Aralık:

AB ile Türkiye arasında, AKÇT ürünlerini kapsayan Serbest Ticaret Anlaşması parafe edildi.

1996

1 Ocak:

Türkiye, AB ile entegrasyonunda 22 yıl süren "Geçiş Dönemi"ni 31 Aralık 1995 tarihinde tamamlayarak, 1.1.1996 tarihi itibarıyla, tam üyelik sürecinde "Son Dönem"e, sanayi ürünlerinde ve işlenmiş tarım ürünlerinde sağlanan Gümrük Birliği ile girmiştir.

7-15 Şubat:

AT Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu Türkiye-Yunanistan arasındaki Kardak (İmnia) adası nedeni ile yaşanan sorunun barışçı yollardan çözümü çağrısında bulunmuştur.

19 Şubat:

Gümrük Birliği Ortak Komitesi 1 inci dönem toplantısı yapıldı.

24-26 Nisan:

AT Komisyon ve Konsey yetkilileri Türk Cumhurbaşkanı ve Başbakanı'nı ziyaret ederek görüş alışverişinde bulunmuştur.

4 Haziran: Türk Başbakanı, AT Komisyon Başkanı'nı Brüksel'de ziyaret ederek insan hakları ve terörist faaliyetler hakkında görüşmelerde bulunmuştur.

25 Temmuz:

Türkiye-AB AKÇT Anlaşması Brüksel'de imzalandı.

1 Ağustos:

Türkiye-AB AKÇT Anlaşması TCRG'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

30 Ekim: AT Komisyonu hazırlamış olduğu raporda, Türkiye-AT Gümrük Birliği ilişkisinin son derece başarılı biçimde gerçekleşmekte olduğunu vurgulamıştır. Fakat raporda, Türkiye'nin ekonomik ve demokratik reformlar açısından aynı başarıyı gösteremediği; insan hakları ihlallerinin devam ettiği

belirtmiştir.

13-14 Aralık: Dublin'de gerçekleştirilen Avrupa Zirvesinde, AT'nin Türkiye ile ilişkilerini daha da geliştirmesinin önemine değinilmekle birlikte; insan hakları konusu ile Kıbrıs ve Ege sorunlarının da altı çizilmiştir.

1997

20 Mart:

Ortaklık Komitesi 106 inci dönem toplantısı yapıldı.

14-16 Nisan:

Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu 40 inci dönem toplantısı yapıldı.

24 Nisan: Ortaklık Komitesi 107 inci dönem toplantısı yapıldı.

29 Nisan:

Türkiye-AT Ortaklık Konseyi Lüksembourg'da toplanmış; Konsey Başkanı Türkiye'nin AT üyeliğine ehil olduğunu ve diğer tam üyeliğe başvuran ülkelerle birlikte, aynı kriterler altında değerlendirileceğini vurgulamıştır.

30 Mayıs: Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 19 uncu dönem toplantısı yapıldı.

15 Temmuz:

AT Komisyonu "Daha Güçlü ve Daha Geniş bir Birlik için Gündem 2000" isimli bir rapor yayımlamıştır. Bu raporda, tam üyelik başvurusu yapan 10 Doğu ve Merkezi Avrupa ülkesi ile Kıbrıs'ın, Avrupa Birliğine katılabilme konuları incelenmiştir.

15 Temmuz:

AT Komisyonu, Türkiye-AT ilişkilerinin Gümrük Birliği ilişkisinin ötesinde daha da geliştirilmesi dileği ve önerisini içeren bir karar almıştır.

17 Temmuz:

Avrupa Parlamentosu, Türkiye'nin Kuzey Irak'ta, yaptığı askerî manevraları eleştiren bir karar almıştır.

23 Temmuz: Gümrük Birliği Ortak Komitesi 6 inci dönem toplantısı yapıldı.

30 Ekim - 27 Kasım 1997: AT Konsey ve Komisyon yetkilileri Türkiye'ye resmi ziyaretlerde bulunmuştur.

21 Kasım 1997:

Türkiye - AT Gümrük İşbirliği Komitesi, 20. Dönem toplantısını gerçekleştirmiştir.

5 Aralık 1997:

Türkiye insan hakları, Kıbrıs, Ege gibi başlıkları içeren siyasî konuları AT ile hiçbir şekilde görüşmeyeceğini; ilişkisini Gümrük Birliği çizgisinde sürdüreceğini bildirmiştir.

12-13 Aralık: Avrupa Birliği'nin Lüksemburg'ta gerçekleştirdiği devlet ve hükümet başkanları zirvesi sonucunda Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Slovenya, Romanya, Bulgaristan, Litvanya, Letonya, Estonya ve Kıbrıs Rum Yönetimi tam üyelik için aday ülkeler olarak belirlenmiştir. Türkiye ise aday ülkeler arasında zikredilmemiş, tam üyeliğe ehil olduğu teyid edilmiştir.

1998

1 Ocak :Türkiye ile AB arasında karşılıklı tarım tavizlerine ilişkin 1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı yürürlüğe girdi.

1 Ocak: AB Konsey Dönem başkanlığı, 6 aylık bir süre ile icra edilmek üzere İngiltere'ye geçmiştir.

21 Ocak: Türkiye-AT Ekonomik ve Sosyal Karma İstişare Komitesi Brüksel'de toplanmıştır.

9-10 Şubat: Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu 41 inci dönem toplantısı yapıldı.

16 Şubat: Gümrük Birliği Ortak Komitesi 7 nci dönem toplantısı yapıldı.

3 Mart: Türkiye-AB ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik olarak AB Komisyonu tarafından hazırlanan "European Strategy for Turkey" başlıklı belge açıklandı.

12 Mart:

AB üyesi devletler ile tam üyeliğe aday 11 devlet Londra'da Avrupa Konferansı çerçevesinde toplanmıştır. Türkiye'nin kendi seçimi nedeni ile katılmadığı toplantıda, Fransa, Belçika ve İngiltere devlet ve hükümet başkanları; Türkiye'nin, Avrupa'nın geleceğinin bir parçası olduğunu ve bu tür toplantılarda Türkiye'yi de görmek istediklerini vurgulamıştır.

25 Mart: Komisyon ortak para birimi olan EURO'ya 1.1.1999 tarihinde geçecek ülkeleri tespit etmiştir. Bunlar Belçika, Hollanda, Lüksembourg, Almanya, İspanya, Fransa, İrlanda, İtalya, Avusturya, Portekiz ve Finlandiya olmak üzere, toplam 11 üyeden oluşmaktadır.

20-22 Nisan: Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu 42 nci dönem toplantısı yapıldı.

27 Nisan: İngiltere Dışişleri Bakanının başkanlığında toplanan AB Konseyi, 25 Mayıs 1998 tarihinde yapılması öngörülen Türkiye-AB Ortaklık Konseyi toplantısını da gündeme almış ve Stratejinin uygulanması gereği vurgulanmıştır. Yunanistan Dışişleri Bakanı, vetosunu sürdüreceğini beyan etmiştir.

1-3 Mayıs:

AB organlarından Ekonomik ve Mali Konsey toplantısında, ortak para birimi EURO'nun kullanımı ile ilgili Tüzüğün 1.1.1999 tarihinde yürürlüğe girişi, oybirliği ile kabul edilmiştir. Tüzük çerçevesinde 11 üye devlet, 1.1.2002 tarihinden itibaren, EURO cinsinden banknot ve madeni paraları tedavüle sokacaklardır.

19-20 Mayıs: AB Konsey Başkanı Robin Cook Türkiye'yi ziyaret ederek; Yunan vetosunun ilişkiler üzerindeki olumsuz etkisinden müteessir olduğunu dile getirmiştir.

25 Mayıs:

Türkiye-AB Ortaklık Konseyi, Türkiye'nin, ilişkilerin seyrinden duyduğu memnuniyetsizlik nedeni ile toplanmamıştır.

22-28 Mayıs:

İrlanda ve Danimarka, Kurucu Antlaşmalarda değişiklik yapan, Amsterdam Anlaşması'nı referandum yolu ile onaylamışlardır. Anlaşma, Danimarka'da %55.1, İrlanda'da ise % 61.7 olumlu oy almıştır.

28 Mayıs: Türkiye-AB Gümrük İşbirliği Komitesi 21 inci dönem toplantısı yapıldı.

3-4 Haziran:

Avrupa-Akdeniz Bakanlar toplantısı gerçekleştirilmiş ve Avrupa-Akdeniz Ortaklığının, vatandaşlar tarafından da anlaşılabilir ve faydalanılabilir hale getirilmesi için tüm MED programlarının yaygınlaştırılması gereği vurgulanmıştır.

14-15 Haziran:

Avrupa Birliğinin desteklediği "Avrupa Akdeniz Enformasyon Toplumunda İş Stratejileri ve Politikalar" konulu uluslararası konferans İstanbul'da yapılmıştır.

15-16 Haziran: Cardiff'de Avrupa Konseyi Zirvesi toplanarak AB'nin değişik konularını tartışmıştır.

24 Haziran: Avrupa Parlamentosu Türkiye ile siyasî diyalogun yeniden başlatılmasını vurgulayan bir raporu kabul etmiştir.

30 Haziran: Ortaklık Komitesi 108 inci dönem toplantısı yapıldı.

30 Haziran: Avrupa Merkez Bankası, Frankfurt'da resmen kurulmuştur.

2 Temmuz: Avrupa Konseyi'nin 6 aylık dönem başkanlığı Avusturya'ya geçmiştir.

16 Temmuz: Türkiye'nin, AB'den canlı hayvan et ithalatını yasaklayan kararında değişiklik yapmaması nedeni ile AT Komisyonunun karşı tedbirleri içeren kararı onaylanmıştır (AB RG 16.07.1998,L 200).

22 Temmuz: Türkiye, AB politikasının özünü oluşturacak şekilde hazırlamış olduğu "Türkiye AB ilişkilerini Geliştirme Stratejisi" başlıklı raporunu bir nota eşliğinde, AB Komisyonu ve dönem başkanlığına(Konseye) göndermiştir.

30 Ağustos: AB'ne tam üyelik adayı olan Bulgaristan, Litvanya, Letonya, Romanya ve Slovakya'nın Topluluk müktesebatına (acquis communautaire) uyum durumunun değerlendirildiği "izleme" (screening) sürecinin 3 Nisan 1998 tarihinde başlatılan ilk aşaması tamamlanmıştır.

16 Eylül: Avrupa Parlamentosunun Muhafakazar kanadından milletvekili McMillan Scott'un Türkiye-AB ilişkilerini konu alan raporu Avrupa Parlamentosunda tartışılmıştır.

30 Eylül: AB Komisyonu; Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovenya, Estonya ve Kıbrıs Rum Kesimi ile tam üyelik müzakerelerinin başlatılması amacıyla, bu ülkelerin Topluluk müktesebatına uyumunun değerlendirildiği "İzleme Raporu"nu kabul etmiştir.

19 Ekim: AB'nin Brüksel'de düzenlediği "Ticaret, Genişleme ve Çok Taraflı Sistem" konulu Konferansa 11 aday ülke ile birlikte Türkiye'de 12. aday ülke olarak davet edilmiştir.

22 Ekim: AB Komisyonu, Yunanistan vetosu nedeniyle engellenen mali desteğin verilebilmesi ve Türkiye için Avrupa Stratejisinin uygulamaya sokulabilmesi amaçlarıyla yeni bir mali işbirliği önerisi sunmuştur.

4 Kasım: AB Komisyonu tarafından hazırlanan ve AB'ne üyelik için belirlenmiş olan Kopenhag kriterleri ışığında kaydedilen gelişmelere ilişkin Komisyon görüşlerini içeren "İlerleme Raporu" yayımlandı.

9-10 Kasım: Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu 43 üncü dönem toplantısı yapıldı.

10 Kasım: AB Konseyi; Kıbrıs Rum Kesimi, Macaristan, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovenya ve Estonya ile bakanlar düzeyinde AB'ne katılım müzakerelerini başlatmıştır.

23 Kasım: Avrupa Birliği Konsey Dönem Başkanlığı adına Avusturya, yasadışı bölücü terör örgütü lideri Abdullah Öcalan'ın İtalya tarafından Türkiye'ye iadesi hususunda, AB'nin İtalya ile dayanışma içinde bulunduğunu belirten bir deklarasyon yayımlamıştır.

10 Aralık 1998: TC

heyeti ile Avusturya'nın Konsey Dönem Başkanlığını yaptığı AB heyeti arasında ikinci kez adalet ve içişleri konularında işbirliği toplantısı Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

15 Aralık: Türkiye-AB Gümrük İşbirliği Komitesi 22 nci dönem toplantısı yapıldı.

18 Aralık:

AB Komisyonu, Türkiye'deki beş ekonomik ve sosyal amaçlı proje için toplam 133 milyon ECU tutarındaki yardımın MEDA fonlarından Türkiye'ye aktarılması için gereken onayı vermiştir.

1999

1 Ocak: Avrupa Birliği'nde Tek Para (Euro) uygulamasına geçildi.

1 Ocak:

Avrupa Birliği Konsey Dönem Başkanlığı Avusturya'dan Almanya'ya geçmiştir.

1 Ocak:

Türkiye "Pan Avrupa Menşe Kümülasyonu" sistemine dahil olmuştur.

18 Ocak: Göç ve sığınma hakkı konularında Avrupa Birliğine egemenlik devrine imkân veren anayasaya değişikliğini gerçekleştirmiştir.

26 Ocak: Türkiye'deki insan hakları ihlallerini öne sürerek iki yıldan beri Türk öğrencilerin AB'nin eğitim ve gençlik programlarından yararlanmasını önleyen Avrupa Parlamentosunun Kültür, Eğitim ve Gençlik Komisyonu görüş, değişikliğine gitmiş ve bu konuda Türkiye'ye yeşil ışık yakan Alman Parlamenter Renate Heinisch'in raporunu kabul etmiştir.

18-19 Şubat: Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu 44 üncü dönem toplantısı yapıldı

23 Şubat: Türkiye-AKÇT Ortak Komitesi'nin Çalışma Usullerinin kabul edildiği ilk toplantısı yapıldı.

24 Şubat: Öğrenci ve öğretim elemanlarının eğitimi ve değişimi amacına hizmet eden AB'nin "Socrates" ve "Avrupa Gençliği" programlarına Türkiye'nin de katılımı konusunda Avrupa Parlamentosunda yapılan oylamada, büyük bir çoğunlukla olumlu karar alınmıştır. Ancak bu konudaki nihai karar yetkisi Konseyin olacaktır.

26 Şubat: Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin 8 inci toplantısı yapıldı.

28 Şubat: AB ile Türkiye arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve gümrük birliğinin derinleştirilmesi amacını taşıyan "Türkiye için Avrupa Strateji'sinin" hayata geçirilmesi amacıyla yapılan teknik görüşmelerin üçüncüsü Bonn'da gerçekleştirilmiştir.

4-5 Mart:

AB'ne dahil 15 ülkenin Tarım Bakanları Berlin'de yapılan Avrupa Konseyi çerçevesinde toplanarak, Ortak Tarım Politikası reformu üzerinde büyük oranda uzlaşmışlar ve tarım harcamalarına bütçeden ayrılan miktarın azaltılması ve bunun oranları hususunda görüş birliğine ulaşmışlardır.

9 Mart: Türkiye'deki ve AB'deki ekonomik ve sosyal çevrelerin entegrasyon sürecinde birbirini tanıması ve anlamasına yönelik diyalog ortamının yaratılmasını amaçlayan ECOSOC Karma İstişare Komitesinin, 7 nci toplantısı Brüksel'de yapılmıştır.

16 Mart: Amsterdam Antlaşmasını onaylamayan son ülke olan Fransa büyük bir çoğunlukla bu anlaşmayı Parlamento'da onaylayarak onay sürecine son noktayı koymuştur.

16 Mart: AB Parlamentosu ve Komisyonu tarafından müştereken oluşturulan ve Komisyonun mali işlemlerini araştırmakla görevlendirilen "Bağımsız Uzmanlar Komitesi"nin; Komisyondaki mali işlemlerde bir dizi yolsuzluk, kötü yönetim ve kayırma (nepotizm) suçlarının işlendiğine ilişkin raporundan sonra, AB Komisyonunun 20 üyesi toplu halde istifa etmiştir.

24-25 Mart:

16 Mart 1999 tarihinde diğer 19 Komisyoner ile birlikte istifa eden Komisyon Başkanı Fransız Jacques Santer'in yerine İtalya eski Başbakanı Romana Prodi'nin 5 yıllık bir süre için atanmasına olağanüstü Berlin Zirvesinde karar verilmiştir.

24-25 Mart:

Almanya'nın Berlin kentinde yapılan ve 15 AB ülkesinin devlet veya hükümet başkanlarının katıldığı olağanüstü zirvede; genişleme, ortak tarım politikası reformu, yapısal politikaların reformu, bütçe finansmanı ve AB bütçesine en fazla yardımı yapan Almanya, İsveç, Hollanda ve Avusturya'nın katkı paylarının %25 oranında azaltılması konularını içeren Gündem 2000 (Agenda 2000) üzerinde genel bir anlaşmaya varılmıştır.

30 Mart: Türkiye-AB Ortaklık Komitesi 109 uncu dönem toplantısı yapıldı.

1 Mayıs: Amsterdam Antlaşması yürürlüğe girmiştir. 2 Ekim 1997 tarihinde 15 AB ülkesi tarafından imzalanan ve üye devletlerin onay sürecini geçen Amsterdam Antlaşması, 1 Mayıs 1999 tarihinden itibaren, AB'ne dahil tüm devletlerde uygulanmaya başlamıştır.

5 Mayıs: Romano PRODI'nin Komisyon Başkanlığı'na atanması A.B. Parlamentosu tarafından onaylanmıştır.

28 Mayıs: Türkiye-AB Gümrük İşbirliği Komitesi 23 üncü dönem toplantısı yapıldı.

3-4 Haziran: AB Konseyi Zirvesi Almanya'nın Köln kentinde toplanmıştır.

10-13 Haziran: Gerçekleşen AB Parlamentosu seçimleri sonucunda Sağ Grupların güçlerini artırdığı görülmüştür.

1 Temmuz: AB Konseyi Dönem Başkanlığı'nı Finlandiya devralmıştır.

8 Temmuz: Türkiye-AKÇT Ortak Komitesi'nin ikinci toplantısında Türkiye-AKÇT Serbest Ticaret Anlaşması'nın Menşe Protokolü'nde Türkiye'nin 1 Ocak 1999 tarihi itibarıyla Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonu Sistemi'ne dahil olması çerçevesinde gerekli değişiklikler yapıldı.

20 Temmuz: AB Parlamentosu Başkanlığına Bayan Fontain seçilmiştir.

17 Ağustos: Marmara Bölgesi'nde meydana gelen deprem 20.000'e yakın insanın ölmesine ve çok büyük maddi kayıplara neden olmuştur. Meydana gelen felaketin büyüklüğü karşısında dünyanın her bir tarafından Türkiye'nin yardımına koşulmuş ve depremin olumsuz sonuçlarının ortadan kaldırılmasında ülkemize yardımda bulunulmuştur. Marmara Depreminin etkileri, Türkiye-AB ilişkilerine bakımından ise olumlu olmuştur.

4-5 Eylül:

Finlandiya'da yapılan AB Dışişleri Bakanları toplantısında, deprem nedeni ile tekrar gündeme gelen Türkiye ile mali işbirliği konusu ve AB'nin genişlemesi bağlamında Türkiye'nin adaylığı ele alınmıştır.

15 Eylül: AB Parlamentosu'nca yeni Komisyon'a güvenoyu verilmiştir.

13 Ekim: AB Komisyonu tarafından hazırlanan ve AB'ne üyelik için belirlenmiş olan Kopenhag kriterleri ışığında kaydedilen gelişmelere ilişkin Komisyon görüşlerini içeren ikinci "İlerleme Raporu" yayımlandı.

19 Ekim: AB Konseyi İnsan Hakları Konusunda ilk Yıllık Raporu'nu yayınlamıştır.

26 Ekim: Adalet Divanı tarafından üye ülkelerdeki silahlı kuvvetlerin idaresi ve organizasyonu ile ilgili alınan kararlarda, kadın erkek eşitliğinin gözetilmesine dair bir karar verilmiştir.

11-12 Aralık: Helsinki'de gerçekleştirilen Avrupa Konseyi Zirve Toplantısında Türkiye'ye adaylık statüsü tanındı.

13 Aralık:

Türkiye-AB Gümrük İşbirliği Komitesi 24 üncü dönem toplantısı yapıldı.

2000

1 Ocak:

AB Konseyi Dönem Başkanlığı'nı Portekiz devralmıştır.

15 Ocak:

Malta, Romanya, Slovakya, Letonya, Litvanya ve Bulgaristan ile AB'ye katılım müzakereleri Brüksel'de başlamıştır.

24-25 Ocak:

Avrupa Birliği ve Türk heyetleri arasında Adalet ve İçişleri (Justice and Home Affairs) konularında katılım ortaklığı stratejisi ile malî yardımları saptama amaçlı görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

9 Şubat: AB Komisyonu hukukî konularda adli yardım ile ilgili bir Yeşil Belge'yi benimsemiştir.

25 Şubat:

Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi 8 inci dönem toplantısı yapıldı.

23-24 Mart:

AB Konseyi Olağanüstü Zirvesi Dönem Başkanı Portekiz'in Başkenti Lizbon'da toplanmıştır.

27 Mart:

Adalet ve İçişleri Konseyi organize suçlarla mücadele konusunda bir eylem planını benimsemiştir.

11 Nisan:

Türkiye-AB Ortaklık Konseyi'nin 39 uncu dönem toplantısı yapıldı

9 Mayıs: Schuman Deklerasyonu'nun 50. yıldönümü AB kurumlarınca kutlanmıştır.

5-6 Haziran: Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu'nun 45. Dönem Toplantısı yapıldı.

13 Haziran:

Türkiye-AB Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 25 inci dönem toplantısı yapıldı.

19-20 Haziran: Avrupa Konseyi Zirvesi Portekiz'in Feira kentinde toplanmıştır.

1 Temmuz: AB Konsey Dönem Başkanlığı'nı Fransa devralmıştır.

4 Temmuz: : Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, 4 Temmuz 2000 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 4587 sayılı Kanunla, Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur. Kanuna göre amaç, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine hazırlanmasına yönelik faaliyetler çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları hazırlık ve çalışmalarda iç koordinasyon ve uyumun plân ve programlara uygun olarak yönlendirilmesi ve yürütülmesini sağlamaktır. Avrupa Birliği Genel Sekreterliği görevine ise Büyükelçi Volkan VURAL atanmıştır.

6 Temmuz: Avrupa Parlamentosu Avusturya Hükümetini, Üye devletleri ve tüm AB kurumlarını Avrupa Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığını Takip Merkezi'nin faaliyetlerini desteklemeye çağırarak bir karar alınmıştır.

26 Temmuz: Avrupa Komisyonu, Türkiye için 450 Milyon EURO tutarında bir kredi finansman paketini onaylamıştır. Türkiye'ye yönelik bir özel eylem programı şeklinde olacak 450 Milyon EURO tutarındaki bu finansman 2000-2004 döneminde Avrupa Yatırım Bankası tarafından idare edilecektir.

18-28 Eylül: AB Komisyonundan bir heyet, Adalet ve İçişleri konusunda Türkiye'nin kaydettiği gelişmeleri izlemek üzere 10 günlük inceleme ziyaretinde bulunmuştur.

28 Eylül: EURO konusunda referanduma gidilen Danimarka'da halkın çoğunluğu para birliğine katılmayı reddetmiştir.

29 Eylül: AB'nin malî menfaatlerini korumak amacıyla Avrupa Savcılığı kurumu ihdas edilmiştir.

13 Ekim: Avrupa Komisyonu Türkiye için 3. İlerleme Raporu'nu açıkladı.

17-18 Ekim:

Türkiye ile AB arasında Hizmetler ve Kamu Alımları alanlarında müzakerelere başlandı

8 Kasım: AB Komisyonu Türkiye hakkındaki İlerleme Raporlarından 3. Üncüsünü, Katılım Ortaklığı Belgesi Taslağı'nı ve Genişleme Stratejisi'nin açıklamıştır.

15 Kasım: Türkiye'nin ekonomik ve sosyal reform programını desteklemek amacıyla AB Komisyonu MEDA programı çerçevesinde 150 Milyon EURO tutarında olan ve 2001 yılı içerisinde ödenmesi tamamlanacak olan bir hibe yardımına onay vermiştir.

21-22 Kasım: Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu'nun 46 ncı toplantısı yapıldı.

4 Aralık: Genel İşler Konseyi Türkiye için Katılım Ortaklığı taslağını kabul etti.

7-9 Aralık:

Nice'te toplanan Avrupa Konseyi, Nice Antlaşması'nı kabul ederek, üye ülkelerin genişleme sürecinde AB kurumlarındaki temsil güçlerinde değişikliğe gitti.

8 Aralık:
Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin 10 uncu toplantısı yapıldı.

19 Aralık: Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 26 ncı dönem toplantısı yapıldı.

2001

1 Ocak:
AB Konseyi Dönem Başkanlığı'nı İsveç devralmıştır.

2 Ocak: Yunanistan Avrupa Para Birliği'ne (EURO Zone) 12. üye ülke olarak katılmıştır.

4 Ocak: AB Konseyi Türkiye'ye 2001-2003 yılları içinde verilecek olan toplam 135 Milyon EURO tutarındaki hibeyi onaylamıştır.

18-19 Ocak: Hizmetler ve Kamu Alımları müzakerelerinin ikinci turu gerçekleştirildi.

26 Şubat: Katılım Ortaklığına ilişkin usuller ile Katılım Ortaklığı çerçevesinde ülkemizin alacağı yardımların temelini oluşturaca Çerçeve Yönetmelik Genel İşler Konseyi'nin toplantısında kabul edildi.

6-7 Şubat:
AB-Türkiye Gümrükler, Vergilendirme, Uyuşturucu Trafiği ve Kara Paranın Aklanması konulu 8. Alt Komite Toplantısı Brüksel'de AB Komisyonu adına Eric Van der MEER ve Türkiye adına Büyükelçi Mümin ALANAT'ın eş başkanlığında gerçekleşmiştir.

8 Mart:
Türkiye için Katılım Ortaklığı ile ilgili olarak AB Bakanlar Konseyi Karar aldı.

19 Mart:
TBMM "Topluluk Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı"nı kabul etti.

23-24 Mart:
Avrupa Konseyi, 1. Bahar Toplantısını Dönem Başkanı İsveç'in Başkenti Stockholm'de toplanmıştır. Toplantının ana gündem maddeleri ekonomik ve sosyal konular olmuştur.

25 Mart: Danimarka, Finlandiya ve İsveç Schengen Sistemine dahil olmuştur. AB içinde bireylerin serbestçe dolaşmalarına olanak sağlayan Schengen Sistemine halen Almanya, Avusturya, Belçika Hollanda, Lüksemburg, Fransa, İspanya Portekiz, İtalya ve Yunanistan dahil olup, İrlanda ve İngiltere, Schengen istemi dışında kalmayı tercih etmiştir.

1 Haziran:
Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin 11 inci toplantısı yapıldı.

7 Haziran: İrlanda Cumhuriyeti'nde, Nice Antlaşması'nın onaylanması için yapılan referandumda, seçmenler % 54 oranında hayır oyu kullanarak bu anlaşmaya karşı çıkmışlardır.

12 Haziran:
Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 27 nci dönem toplantısı yapıldı.

15-16 Haziran:
AB Konseyi Zirvesi, İsveç'in Göteborg kentinde toplanmıştır.

26 Haziran: Türkiye-AB Ortaklık Konseyi'nin 40 ıncı dönem toplantısı yapıldı.

26-27 Haziran:
Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu'nun 47 nci toplantısı yapıldı.

1 Temmuz: AB Konseyi Dönem Başkanlığını Belçika devralmıştır.

2-3 Temmuz:
AB-Türkiye Gümrükler, Vergilendirme, Uyuşturucu ve Kara Para Aklama Alt Komite Toplantısı

Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

5 Eylül:

Avrupa Birliği Parlamentosu, Kıbrıs konusunda Jacque Paas tarafından hazırlanan raporu kabul etmiştir. Raporda Kıbrıs'ta bir çözümün bulunamayışının sorumlusu olarak Türkiye gösterilirken, 2004 yılında bir çözüm olmasa dahi Kıbrıs'ın üyeliğinin gerçekleşeceği belirtilmiştir.

12 Eylül: Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları, Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı, Avrupa Birliği Parlamentosu Başkanı ve Ortak Dış ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcileri, 11 Eylül 2001 tarihinde ABD'nin New York, Washington ve Pennsylvania kentlerinde gerçekleştirilen terörist saldırılar ile ilgili açıkladıkları Ortak Bildiri'de, tüm Avrupa vatandaşlarının bu saldırılardan derin üzüntü duyduğunu ve olaylarda hayatlarını kaybeden kişilerin anısına 14 eylül gününü "Yas Günü" olarak ilan etmiştir.

13 Kasım:

IV. İlerleme Raporu yayınlandı.

26-27 Kasım:

Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu'nun 48 nci toplantısı yapıldı.

29 Kasım:

Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin 12 inci toplantısı yapıldı.

5 Aralık:

Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 28 nci dönem toplantısı yapıldı.

14-15 Aralık: Avrupa Konseyi Belçika'nın Leaken kentinde toplanmıştır. Zirvenin sonucunda Türkiye'nin katılım müzakerelerine yaklaştığı ve AB'nin geleceği ile ilgili konvansiyon çalışmalarına katılacağı ilan edildi.

2002

1 Ocak:

AB Konseyi Dönem Başkanlığı'nı İspanya devralmıştır.

1 Ocak:

AB ülkeleri ortak para birimi olan EURO'ya geçti.

8 Ocak: Türkiye-AB Troykası 10. toplantısı Madrid'de gerçekleştirilmiştir.

24 Ocak: 110. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi toplantısı Brüksel'de gerçekleştirilmiştir.

13-15 Şubat:

AB Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu üyesi Günter Verheugen'in Türkiye ziyareti gerçekleştirilmiştir.

14 Şubat:

AB mali yardımlarının yönetimi ile ilgili olarak AB Komisyonu ve Türk Hükümeti arasında Mutabakat Zaptları imzalanmış, Ulusal Fon ve Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin yapısı, işleyişi ve sorumlulukları belirlenmiştir.

19 Şubat:

Kopenhag siyasi kriterlerine uyum amacıyla hazırlanan I. Uyum Paketi (TCK, terörle mücadele ve DGM kanunlarında değişiklik getiren) yürürlüğe girmiştir.

28 Şubat:

AB'nin Geleceğine İlişkin Konvansiyon, ilk toplantısını Brüksel'de gerçekleştirmiştir.

1-2 Mart:

İstanbul'da 5. Avrupa-Akdeniz Özel Sektör Zirvesi düzenlenmiş, 12 Akdeniz ülkesinin önde gelen özel sektör örgütleri, Akdeniz Özel Sektörü Konfederasyonu'nu (Union of Mediterranean Confederation of

Enterprises-UMCE) kurma kararını imzalamışlardır.

4 Mart:

AYB, Silivri'de inşa edilecek doğalgaz tesisleri projesi için TPAO'ya 90 milyon Euro tutarında kredi vermiştir.

15-16 Mart:

AB Hükümet ve Devlet Başkanlarının Barcelona'da gerçekleştirdiği Bahar Zirvesi'nde enerji ve finans piyasalarının serbestleştirilmesi, istihdamın artırılması, esnek işgücü pazarı yaratılması, Avrupa çapında ulaşım şebekelerinin birbirine bağlanması, Ortadoğu sorunu gibi ekonomi ve dış ilişkiler konuları ele alınmıştır.

Türkiye, diğer aday ülkelerle birlikte 15 Mart oturumuna katılmıştır.

19 Mart:

AB üyesi ülkeler ve AB aday ülkelerinin Tarım Bakanları Ortak Toplantısı gerçekleşmiştir.

20 Mart:

II. Avrupa-Akdeniz Ticaret Konferansı Toledo'da yapılmıştır.

20-21 Mart:

AB'nin Geleceğine İlişkin Konvansiyon, ikinci toplantısını gerçekleştirmiştir.

9 Nisan:

Kopenhag siyasi kriterlerine uyum amacıyla hazırlanan II.Uyum Paketi (dernekler,siyasi partiler ve basın kanunları başta olmak üzere önemli yasal değişiklikler getiren) yürürlüğe girmiştir.

16 Nisan:

AB-Türkiye Ortaklık Konseyi 41. toplantısını Lüksemburg'da gerçekleştirmiştir.

22-23 Nisan:

Avrupa Akdeniz Süreci'nin 5. Dışişleri Bakanları toplantısı Valencia'da gerçekleşmiştir.

23-24 Mayıs:

AB'nin Geleceğine İlişkin Konvansiyon, üçüncü toplantısını gerçekleştirmiştir.

7 Haziran:

Cumhurbaşkanı Sezer'in başkanlığında TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerin genel başkanlarının çağrıldığı Avrupa Birliği konusundaki toplantı, Çankaya Köşkü'nde yapıldı.

17-18 Haziran:

Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu'nun (KPK) 49. toplantısı Brüksel'de yapılmıştır.

21-22 Haziran: Seville zirvesinde devlet ve hükümet başkanları Türkiye'nin gerçekleştirdiği reformların memnuniyet verici olduğunu vurguladılar. Liderler yapılan reformların yürürlüğe sokulmasının Türkiye'nin üyelik perspektifini pekiştireceğini hatırlattılar.

28 Haziran: Avrupa Birliği ile Türkiye arasında Topluluk programlarına katılımın genel ilkelerini belirlemek üzere imzalanan Çerçeve Anlaşma, 28 Haziran 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

1 Temmuz: AB Konseyi Dönem Başkanlığı'nı Danimarka devralmıştır.

4 Temmuz: Hazine Müsteşarlığı "Belediye Su ve Kanalizasyon Altyapı Programı"nın finansmanına yönelik olarak Avrupa Yatırım Bankası ile 40 milyon Euro tutarında kredi anlaşması imzalamıştır.

9-12 Temmuz:

Avrupa gençliğinin AB'nin geleceğine ilişkin yaklaşımlarını ortaya koyduğu Gençlik Konvansiyonu Brüksel'de gerçekleştirilmiştir.

11-12 Temmuz: Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi'nin 13. toplantısı Erzurum'da gerçekleştirilmiştir.

15 Temmuz:

: Kopenhag siyasi kriterlerine uyum amacıyla hazırlanan, çeşitli kanunlarda değişiklik öngören VI. Uyum Paketi yürürlüğe girmiştir.

23 Temmuz:

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Antlaşması, yürürlüğe girdiği tarihin 50. yılında sona ermiştir.

3 Ağustos:

Kopenhag siyasi kriterlerine uyum amacıyla hazırlanan III. Uyum Paketi yürürlüğe girmiştir. TBMM'de kabul edilen yasayla, "savaş ve yakın savaş tehdidi" dışında idam cezası kaldırıldı, Kürtçe de dahil farklı anadil ve lehçede yayına izin verildi, anadilde öğrenim serbest bırakıldı, azınlık vakıflarına gayrimenkul edinme, kendi taşınmazları üzerinde tasarrufla bulunma hakkı tanındı.

14 Ağustos:

2002-2005 dönemini kapsayan Katılım Öncesi Ekonomik Program Yüksek Planlama Kurulu tarafından kabul edilerek AB'ye iletilmiştir.

3 Eylül: Türkiye Avrupa Kolordusu'na (Eurocorps) katılmıştır.

3 Eylül: "Türkiye ile Avrupa Birliği arasında oluşturulan Gümrük Birliği'nin Uygulmasına ilişkin Esaslar Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı" (Türkiye-AB dolaşım belgelerinin kullanım esasları ile ilgili) Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

9 Eylül: Arnavutluk, Bulgaristan, Makedonya Cumhuriyeti, Yunanistan'ı da içeren ve İtalya ile Türkiye'yi birbirine bağlayacak olan "VIII. Pan-Avrupa Koridoru'na ilişkin ön anlaşma imzalanmıştır.

27 Eylül: Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilcisi Büyükelçi Hansjörg KRETSCHMER güven mektubunu Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet SEZER'e sunarak resmen göreve başlamıştır.

4 Ekim: Türkiye-AB Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 29. toplantısı Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

9 Ekim:

Avrupa Komisyon, Türkiye'nin gerçekleştirdiği Anayasa değişiklikleri ile AB uyum paketinin Kopenhag kriterlerine doğru önemli adımlar olduğunu belirtti.

18 Ekim: Avrupa Yatırım Bankası'nın yeni Avrupa-Akdeniz Yatırım ve Ortaklık İmkânı'nın AB üyesi ülkelere ve 12 Akdeniz ülkesine tanıtıldığı toplantı Barselona'da gerçekleştirilmiştir.

19 Ekim: AB'nin kurumsal yapısında ve karar alma mekanizmalarında değişiklikler yapan Nice Anlaşması İrlanda'da ikinci kez yapılan referandum ile kabul edilmiştir.

24-25 Ekim 2002: Olağanüstü Brüksel zirvesinde AB'ye üye ülkelerin devlet ve hükümet başkanları Avrupa Komisyonu'nun ilerleme raporunda belirttiği reformlardan duydukları memnuniyeti dile getirdiler ve Türkiye'nin katılım müzakerelerine yaklaştığı vurgulandı. Türkiye'nin reformlara devam etmesi gerektiğini belirten sonuç bildirgesinde, Kopenhag zirvesinde, Avrupa Komisyonu'nun ilerleme raporunu esas alarak, Helsinki ve Seville zirvelerinin sonuç bildirgesinde belirtilen görüş ışığında, Türkiye'nin adaylığının ir sonraki aşaması konusunda karar alacaklarını bildirildi.

28 Ekim: Avrupa Anayasası Taslağı Avrupa Konvansiyonu'nun genel oturumunda Başkan Valéry Giscard d'Estaing tarafından sunulmuştur.

11-13 Kasım:

2003 yılı itibarıyla başlatılan 6. Çerçeve Programı'nın tanıtımına ilişkin oturumların düzenlendiği ve katılımcı ülkelerin araştırma geliştirme çalışmalarını tanıtma imkanı bulduğu açılış konferansı Brüksel'de gerçekleştirilmiştir.

20 Kasım:

"Aday Ülkelerin Üyelik Yolunda İlerlemelerine İlişkin Tavsiye Kararı" Avrupa Parlamentosu raporu (Genişleme Raporu), AP'nin genişleme konulu Genel Kurul toplantısında kabul edilmiştir.

27-28 Kasım:

Kopenhag'da toplanan Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) Genel Kurulu'nda Türk Akreditasyon Kurumu TÜRKAK'ın üyeliği kabul edilmiştir.

28-29 Kasım: Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi'nin 14. toplantısını gerçekleştirmiştir.

10 Aralık:

Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortaklık Komitesi'nin 13. toplantısı Brüksel'de gerçekleştirmiştir.

11 Aralık:

Kopenhag siyasi kriterleri ile Anayasa'ya uyum çerçevesinde hazırlanan ve çeşitli yasalarda değişiklik öngören yasa tasarısının, yürütme ve yürürlük maddeleri dışındaki tüm maddeleri, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi.

12-13 Aralık:

Kopenhag Avrupa Konseyi Zirvesi sonucunda 10 aday ülkenin 1 Mayıs 2004 itibariyle üye olmaları kararı alınmıştır. Zirve'nin Sonuç

Bildirgesi'nin Türkiye bölümünde Konsey'in 2004 yılı İlerleme Raporu ve Komisyon'un görüşleri ışığında, Aralık 2004 tarihli Zirve'de Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerini karşıladığı kararını alması halinde müzakerelerin gecikmeksizin başlatılacağı belirtilmiştir.

19 Aralık:

Avrupa Komisyonu Türkiye için Yapısal Uyum Yardımı kapsamındaki 75 milyon Euro'luk ikinci ödemeyi onaylamıştır.

20 Aralık:

Avrupa Komisyonu Türkiye için öngördüğü 2002 yılı katılım öncesi mali yardım programını onaylamıştır. Program dahilinde Türkiye tarafından AB üyeliğinin gerekliliklerini üstlenmeye hazırlık amacıyla tasarlanmış 18 farklı projeye 126 milyon Euro destek verileceği ifade edilmiştir.

27 Aralık:

Türkiye AB Komisyonu ile Leonardo, Socrates ve Gençlik programlarının her biri için Hazırlık Tedbirleri Anlaşmaları ve Socrates Programı Pilot Uygulamaları Anlaşmasını imzalamıştır.

2003

1 Ocak:

Yunanistan Avrupa Birliği Dönem Başkanlığı'nı Danimarka'dan devralmıştır.

1 Ocak:

1 Ocak 1993 tarihinde tamamlanan İç Pazar'ın 10. yılı kutlanmış, konuya ilişkin olarak Komisyon tarafından "Sınırlar Olmaksızın 10 Yıl" adlı rapor yayınlanmıştır.

11 Ocak:

IV. Uyum Paketi Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu paket başta Siyasi Partiler Kanunu, Basın Kanunu, Dernekler Kanunu, Dilekçe Kanunu olmak üzere toplam 16 ayrı yasada değişiklik yapmaktadır.

23 Ocak:

AB'ye uyum çalışmaları çerçevesinde hazırlanan V. Uyum Paketi yürürlüğe girmiştir. Paket, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda AİHM kararları doğrultusunda yargılamanın iadesine gidebilme konusunda önemli değişiklikler getirmiştir. Ayrıca Beşinci Uyum Paketi ile daha önce Üçüncü Uyum Paketi'nde yer almış hükümlerin kapsamı genişletilmiştir.

31 Ocak:

AB Komisyonu ile Türk Hükümeti arasında Türkiye için öngörülen 2002 katılım öncesi mali yardım programının finansman zaptı imzalamıştır.

Söz konusu finansman zaptını Komisyonun adına Genişlemeden Sorumlu Üye Günter Verheugen imzalamıştır.

31 Ocak:

AB Troikas (AB Dönem Başkanı Yunanistan'ın, müteakip Dönem Başkanı İtalya'nın Dışişleri

Bakanları ve AB Komisyonu'nu temsilen Genişlemeden Sorumlu Komisyon Üyesi Günter Verheugen'den oluşan) Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

1 Şubat:

AB'nin tarihindeki en büyük genişlemenin yolunu açarak gerekli kurumsal yapılanmayı düzenleyen Nice Antlaşması yürürlüğe girmiştir.

5 Şubat:

Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) 2004 yılında tam üye olacak 10 aday ülkeye ilişkin Katılım Antlaşması metnini onaylamıştır.

13 Şubat:

Arnavutluk ile AB arasında İstikrar ve Ortaklık Anlaşması'nın imzalanmasına ilişkin görüşmeler başlamıştır.

17 Şubat:

Irak konusunda ortak bir tutum belirlenmesi amacıyla AB Dönem Başkanı Yunanistan tarafından Brüksel'de olağanüstü bir Avrupa Konseyi Zirvesi düzenlenmiştir.

21 Şubat:

Hırvatistan AB üyeliği için resmi başvurusunu Avrupa Konseyi Başkanlığı'na sunmuştur.

24 Şubat:

Üçüncü AB-Fas Ortaklık Konseyi toplantısında Ortaklık Anlaşması çerçevesinde ikili ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla alt komitelerin oluşturulmasına karar verilmiştir. Alınan bu karar sonucunda ilk defa AB ile bir güney Akdeniz ülkesi arasında alt komiteler kurulmuştur.

1 Mart:

AB-Lübnan arasındaki Ara Anlaşma yürürlüğe girdi.

9 Mart:

Malta AB üyeliği için referanduma düzenlemiştir. Maltalılar referandum sonucunda AB üyeliğine evet demiştir.

13 Mart:

Türkiye-AT Ortaklık Komitesi'nin 111. toplantısı Brüksel'de gerçekleştirilmiştir.

19 Mart:

Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Genişletilmiş Başkanlık Divanı toplantısı Brüksel'de gerçekleştirilmiştir.

20-21 Mart:

Avrupa Konseyi Brüksel Zirvesi gerçekleştirilmiştir. Zirve toplantısı sonucunda Lizbon reform programına ilişkin öncelikli amaçlar ve bu amaçları gerçekleştirmek için çeşitli yönlendirmeler ve belirli önlemler üzerinde uzlaşmaya varılmıştır.

23 Mart:

Slovenya'da Avrupa Birliği ve NATO üyeliği referandumla kabul edilmiştir.

26 Mart:

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Türkiye için gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi taslak metnini ve katılım öncesi mali yardıma ilişkin önerisini sunmuştur.

26 Mart:

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Bulgaristan ve Romanya için gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi taslak metnini ve katılım öncesi mali yardıma ilişkin önerisini sunmuştur.

26-27 Mart:

AB-Akdeniz işbirliği çerçevesinde Barselona Süreci İzleme Komitesi Brüksel'de toplanmıştır.

2 Nisan:

Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Yatırım Bankası (AYB) arasında toplam 350 milyon Euro tutarında iki kredi anlaşması yapılmıştır.

7-8 Nisan:

Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi 15. toplantısını İstanbul'da gerçekleştirmiştir.

9 Nisan:

Avrupa Parlamentosu Strasburg'da yapılan oturumda, Aralık 2002 Kopenhag Zirvesi'nde katılım müzakerelerini tamamlayan 10 aday ülkenin Birliğe katılımını onaylamıştır.

12 Nisan:

Macaristan'da yapılan referandum sonucunda AB'ye katılım kararı alınmıştır.

15 Nisan:

Türkiye-Avrupa Birliği Ortaklık Konseyi'nin 42. toplantısı Lüksemburg'da yapılmıştır. Toplantıda Avrupa Birliği tarafı Türkiye'ye gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi'ni sunmuştur.

19 Nisan:

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde AB Komisyonu kurulmuştur. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılım sürecine ilişkin gelişmeleri izlemek ve müzakere etmekle görevlendirilen sözkonusu Komisyon aynı zamanda TBMM'ye sunulan kanun tasarısı ve teklifler ile kanun hükmünde kararnamelerin AB mevzuatına uygunluğunu inceleyecek ve ihtisas komisyonlarına görüş sunacaktır.

10-11 Mayıs:

Litvanya'da yapılan referandum sonucunda AB'ye katılım kararı alınmıştır.

12 Mayıs:

Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komitesi toplantısında Hollandalı Parlamenter Arie Oostlander tarafından hazırlanan Türkiye'ye ilişkin taslak rapor, üzerinde önemli değişiklikler yapılmasının ardından kabul edilmiştir.

17-18 Mayıs:

Slovakya'da yapılan referandum sonucunda AB'ye katılım kararı alınmıştır.

19 Mayıs:

Türkiye için Gözden Geçirilmiş Katılım Ortaklığı ile ilgili olarak AB Bakanlar Konseyi Karar aldı.

5 Haziran:

Avrupa Halk Partisi-Hıristiyan Demokrat Grup üyesi Arie Oostlander tarafından Türkiye'ye ilişkin olarak hazırlanan rapor Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir.

6 Haziran:

2004 yılı Mayıs ayında AB tam üyesi olacak aday ülkelerin Avrupa Ekonomik Alanına katılımlarına ilişkin 9 Ocak 2003 tarihinde başlayan müzakereler tamamlanmıştır.

7-8 Haziran:

Polonya'da yapılan referandum sonucunda AB'ye katılım kararı alınmıştır.

13-14 Haziran:

Çek Cumhuriyeti'nde yapılan referandum sonucunda AB'ye katılım kararı alınmıştır.

14 Haziran:

GKRY Katılım Antlaşması'nı onaylamıştır.

16-17 Haziran:

AB –Türkiye Karma Parlamento Komisyonu 50. toplantısını İstanbul'da gerçekleştirmiştir. Toplantıda Türkiye-AB ilişkilerinin yanısıra Türkiye'nin AB'ye katılımının önündeki sorunlar, Türkiye içinkatılım öncesi stratejisinin uygulanması, Avrupa'nın geleceğine ilişkin onvansiyon çalışmaları ve Avrupa Parlamentosu ile TBMM arasındaki işbirliğigörüşülmüştür.

19-20 Haziran:

Avrupa Konseyi Zirvesi Selanik'te gerçekleştirilmiştir. Avrupa Birliği Dönem Başkanlığı'nın Yunanistan'dan İtalya'ya devredildiği Zirve'ye aday ülkeler gözlemci olarak katılmıştır. Zirve'de Türkiye, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Abdullah Gül tarafından temsil edilmiştir.

21 Haziran:

Avrupa Birliği-Balkan Ülkeleri Zirvesi Porto Carras'da gerçekleştirilmiştir. Zirve'de Balkan ülkelerinin üyelik kriterlerini karşılamaları halinde Birliğe tam üye olabilecekleri belirtilerek söz konusu ülkelerin üyelik perspektifi teyit edilmiştir.

19 Temmuz:

Kopenhag siyasi kriterlerine uyum amacıyla hazırlanan, çeşitli kanunlarda değişiklik öngören VI. Uyum Paketi yürürlüğe girmiştir.

24 Temmuz: 2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesi ışığında güncelleştirilmiş olan Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı yürürlüğe girmiştir.

7 Ağustos:

Kopenhag siyasi kriterlerine uyum amacıyla hazırlanan, çeşitli kanunlarda değişiklik öngören VII. Uyum Paketi yürürlüğe girmiştir.

15 Ağustos:

Türkiye tarafından hazırlanan 2003-2006 dönemine ilişkin 3. Katılım Öncesi Ekonomik Program Avrupa Komisyonu'na sunulmuştur.

14 Eylül:

İsveç, yapılan referandum sonucunda Ekonomik ve Parasal Birliğe katılmayı reddetmiştir.

14 Eylül:

Estonya'da yapılan referandum sonucunda AB'ye katılım kararı alınmıştır.

20 Eylül:

Letonya'da yapılan referandum sonucunda AB'ye katılım kararı alınmıştır.

4 Ekim:

Hükümetlerarası Konferans, Avrupa Birliği Anayasası için Roma'da çalışmalara başlamıştır. Hükümetlerarası Konferans'ta, AB'ye üye ve aday ülkelerin hükümet ve parlamento temsilcileri ile Avrupa Parlamentosu ve Komisyonu temsilcilerinin katıldığı Avrupa'nın Geleceğine İlişkin Konvansiyon tarafından hazırlanan Anayasal Antlaşma Taslağı'na son halinin verilmesi hedeflenmiştir.

8 Ekim:

Avrupa Birliği'nden sağlanacak mali yardımların etkin bir şekilde kullanılabilmesi için kurulan Merkezi Olmayan Mali Yapılanma onaylanmış böylece AB mali yardımlarının yönetimi Türkiye'ye geçmiştir.

16-17 Ekim:

Avrupa Birliği Brüksel Zirvesi ve 15 Birlik üyesinin yanı sıra 1 Mayıs 2004 tarihinde AB tam üyesi olacak 10 aday ülke ile Romanya, Bulgaristan ve Türkiye'nin gözlemci statüsü ile katıldığı Hükümetlerarası Konferans toplantısı gerçekleştirilmiştir.

28 Ekim:

Gümrük Birliği Ortaklık Komitesi'nin 14. toplantısı Brüksel'de gerçekleştirilmiştir.

5 Kasım:

AB Komisyonu Türkiye'nin üyelik yönünde attığı adımları siyasi, ekonomik ve müktesebat uyumu kriterleri açısından değerlendiren 2003 Türkiye İlerleme Raporunu ve Strateji Belgesi'ni yayınlamıştır.

28-29 Kasım:

AB Bakanlar Konseyi toplantısı Napoli'de yapılmıştır.

2-3 Aralık:

Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu'nun 51. toplantısı Brüksel'de yapılmıştır.

8 Aralık:

AB Genel İşler Konseyi Brüksel'de toplanmıştır.

12-13 Aralık:

Avrupa Birliği Zirve toplantısı Brüksel'de gerçekleşmiştir. Konsey, Komisyon'un raporu ve tavsiyeleri temelinde, 2004 Aralık ayında yapılacak olan Zirve'de alınacak karar ışığında Türkiye ile birlikte çalışacağı taahhüdünü vurgulamıştır. Ayrıca Konsey, tam üyelik müzakerelerine başlanabilmesi için yapılan hazırlıklar çerçevesinde kaydedilen önemli ilerlemelere dayanarak Türkiye'yi teşvik ettiğini vurgulamaktadır.

15 Aralık:

Türkiye ile AB mali işbirliği çerçevesinde finanse edilen projelerin değerlendirmesinin yapıldığı Ortak İzleme Komitesi Toplantısı Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'nde gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de aday ülke statüsünde ilk kez yapılan toplantı sonuçları mali yardımları kullanmada bir atılım olduğunu göstermektedir.

22 Aralık:

Hazırlık faaliyetleri Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı koordinasyonunda sürdürülen Ön Ulusal Kalkınma Planı (2004-2006) kabul edilmiştir.

2004

18 Şubat: Teknolojik Yenilik, Eğitim ve Araştırma Programları Alt Komite toplantısı yapılmıştır.

25-26 Mart:

Avrupa Birliği Zirve toplantısı Brüksel'de gerçekleştirilmiştir. Konsey, BM Güvenlik Konseyi çözümleri ışığında Kıbrıs sorununa kalıcı bir çözüm bulunması konusunda gösterdiği desteğini çizmiştir. Ayrıca, Terörle Mücadele Bildirisi yayımlanmıştır.

29 Nisan:

Avrupa Birliği Konseyi Kıbrıs Tüzüğü'nü onaylamıştır. Tüzükle, Kıbrıs'ta yapılan referandumun ardından sorunun çözüme ulaşmaması üzerine mevcut duruma ve özellikle malların dolaşımına ilişkin önlemler alınmıştır.

1 Mayıs:

Avrupa Birliği'nin 10 yeni üyeyi kapsayan (Polonya, Macaristan, Çekya, Slovakya, Slovenya, Litvanya, Letonya, Estonya, Malta, GKRY) Beşinci Genişlemesi gerçekleşmiştir.

6 Mayıs:

Gümrük Birliği Ortaklık Komitesi 15. dönem toplantısı yapılmıştır.

18 Mayıs:

Türkiye-AB Ortaklık Konseyi 43. toplantısı Brüksel'de yapılmıştır.

17-18 Haziran:

Avrupa Birliği Zirve toplantısı Brüksel'de gerçekleşmiş ve Avrupa Anayasası kabul edilmiştir. Konsey, Mayıs ayında yapılan Anayasa değişiklikleri dahil olmak üzere, Türkiye'nin reform sürecinde gösterdiği ilerlemeleri takdirle karşıladığını belirtmiştir. 2004 yılı sonunda gerçekleşecek Zirve toplantısında, Komisyonun Türkiye için hazırladığı ilerleme raporu ve tavsiye kararlarına dayanarak, Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerini yerine getirdiğine karar vermesi durumunda, Türkiye ile katılım müzakerelerine gecikmeden başlanacağı teyit edilmiştir.

22 Haziran:

Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi Türkiye üzerindeki denetim sürecini sona erdirmiştir.

6 Temmuz:

Bölgesel Kalkınma, İstihdam ve Sosyal Politika Alt Komite toplantısı yapılmıştır.

27-28 Temmuz: Tarım ve Balıkçılık Alt Komite toplantısı yapılmıştır.

6 Ekim: Avrupa Komisyonu Türkiye'nin üyelik yönünde attığı adımları siyasi, ekonomik ve müktesebat uyumu kriterleri açısından değerlendiren 2004 Türkiye İlerleme Raporunu ve bu rapordaki tespitleri ışığında kaleme alınan Tavsiye Belgesini yayımlamıştır. Söz konusu belgelerde Türkiye'nin siyasi kriterleri yeterli ölçüde karşıladığı belirtilmekte ve Konseye, katılım müzakerelerinin başlatılması tavsiyesinde bulunmaktadır.

12-13 Ekim:

Ulaştırma, Çevre, Enerji ve Trans-Avrupa Şebekeleri Alt Komite toplantısı yapılmıştır.

29 Kasım: Katılım Öncesi Ekonomik Program (KEP) Yüksek Planlama Kurulunun 2004/89 sayılı kararıyla kabul edilmiştir.